

Årsredovisning 2022

Innehåll

INLEDNING	1
Ordföranden har ordet.....	1
Året i korthet	2
FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE.....	3
Den kommunala koncernen	3
Översikt över verksamhetens utveckling	3
Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning	4
Händelser av väsentlig betydelse	7
Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten	8
God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning.....	18
Balanskravsresultat.....	23
Väsentliga personalförhållanden.....	24
Förväntad utveckling.....	26
FINANSIELLA RAPPORTER.....	27
Resultaträkning	27
Balansräkning.....	28
Kassaflödesrapport	29
Fullfonderingsmodell	30
Noter.....	31
DRIFT- OCH INVESTERINGSREDOVISNING	44
Driftredovisning	44
Investeringsredovisning	45
Upplysning om drift- och investeringsredovisningens uppbyggnad.....	47
REVISIONSBERÄTTELSE	49
BILAGOR	
Särredovisning	
Hållbar utveckling i Alingsås kommun	
Uppföljning av privata utförare	

INLEDNING

Ordföranden har ordet

*Daniel Filipsson (M),
Kommunstyrelsens ordförande
Alingsås mars 2023*

Kommunens resultat

238

mnkr

Reavinster från
tomtförsäljning

43

mnkr

Antal invånare

42 199

Har ökat med 346
personer jämfört med
2021

Kommunkoncernens
investeringar

643

mnkr

God ekonomisk hushållning

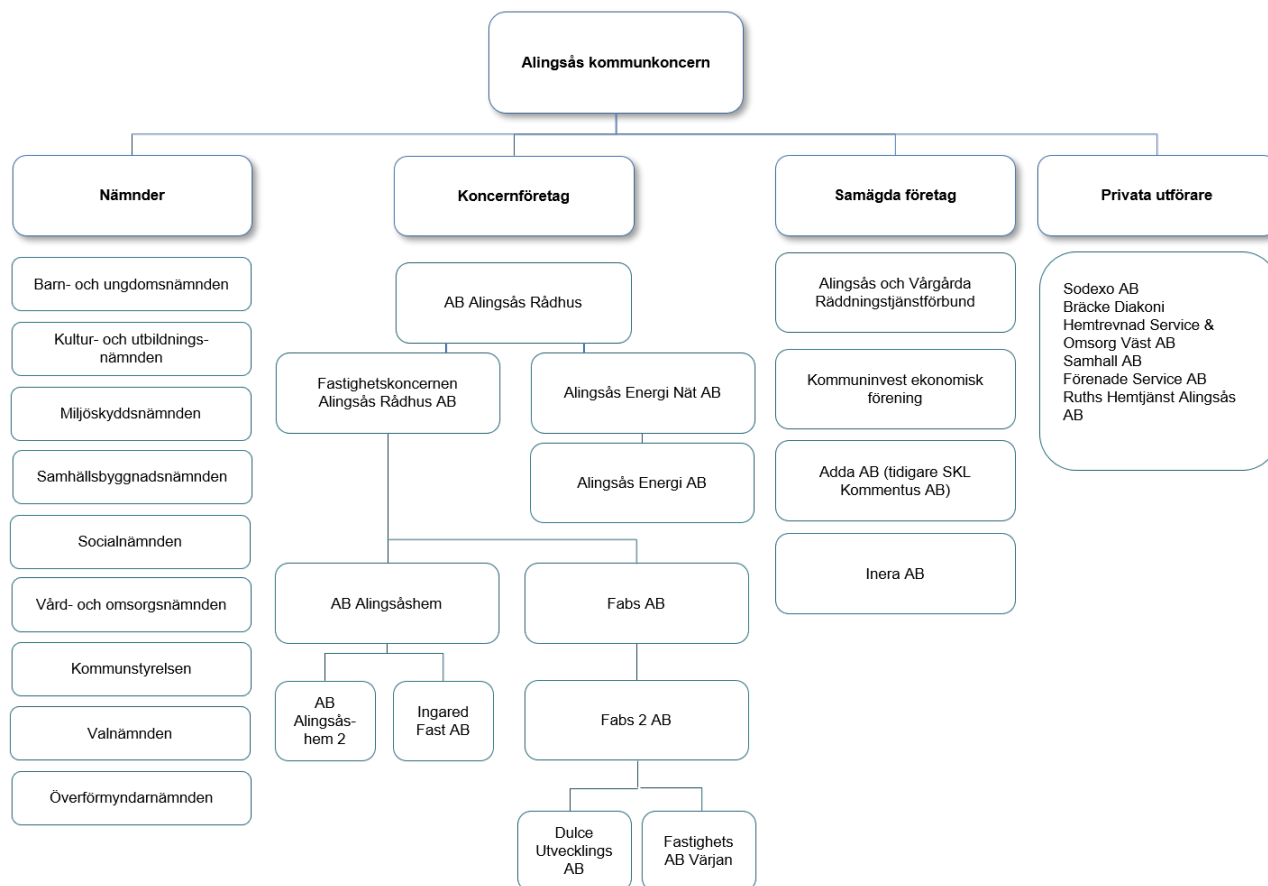

Kommunkoncernens
soliditet

27,9

%

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Den kommunala koncernen

Den verksamhet som bedrivs inom Alingsås kommunkoncernen består av nämnds- och förvaltningsorganisationer, kommunala bolag och ett räddningstjänstförbund som drivs tillsammans med Vårgårda kommun.

De kommunala bolagen utgör liksom nämnder och förvaltningar instrument för att bedriva och utveckla den kommunala verksamheten. Därtill innehar kommunen andelar i ett antal samverkansföretag, vilka anges i organisationsschemat nedan.

Kommunen anlitar dessutom privata utförare på främst två väsentliga områden, hemtjänst och kost.

Koncernföretagen är organiserade under ett gemensamt moderbolag, AB Alingsås Rådhus. Moderbolaget företräder kommunens intressen i koncernen. Dotterbolagen består av fastighetskoncernen, det vill säga Fastighetskoncernen Alingsås Rådhus AB samt energikoncernen, Alingsås Energi Nät AB.

Översikt över verksamhetens utveckling

Alingsås kommunkoncern redovisade ett resultat på 290,4 mnkr 2022 vilket är en minskning jämfört med 2021 års resultat på 313,4 mnkr. Kommunen redovisar dock sitt högsta resultat någonsin på 237,8 mnkr att jämföra med 185,5 mnkr 2021. Däremot så redovisar ABAR-koncernen ett betydligt lägre resultat (50,8 mnkr) jämfört med 2021 (126,9 mnkr). Årets resultat i ABAR-koncernen är mer av normal karaktär jämfört med 2021 då stora försäljningar av byggrätter och fastigheter genomfördes.

2022 har präglats av oroligheter i omvärlden, en kraftigt ökande inflation vilket inneburit prisökningar på bland annat mat, el, vatten, bränsle etc medan pandemin allt mer avtagit, även om den fortfarande påverkar delar av kommunens verksamhet. Skatteintäkterna har fortsatt att öka under 2022 och det finns också en del större engångsposter, bland annat stora exploateringsintäkter.

I och med lågkonjunkturen finns utmaningarna framöver bland annat i förväntade minskningar av skatteintäkter och fortsatt inom den demografiska

utvecklingen, som i hög grad påverkar kommunens verksamheter och därtill är kommunens investeringsnivåer höga och förväntas stiga kommande år. Högre investeringsvolymerna kräver fortsatt höga resultatnivåer och en god budgetföljsamhet över hela kommunkoncernen. Nedan lämnas en översikt över verksamhetens utveckling.

	Den kommunala koncernen				
	2022	2021	2020	2019	2018
Årets resultat (mnr)	290	313	231	149	146
*Soliditet (%)	27,9	25,6	22,9	20,8	19,3
Investeringar (mnr)	643	485	490	443	456
Självfinansieringsgrad (%)	93	123	101	91	81
Lån i banker och kreditinstitut (mnr)	3 633	3 503	3 403	3 403	3 396
Nettokoncernskuld, kr/invånare	96 695	92 626	94 790	95 732	96 187
Kommunkoncernens medarbetare	3 202	3 175	3 182	3 103	3 020

*Soliditet inklusive totala pensionsförpliktelser

	Kommunen				
	2022	2021	2020	2019	2018
Folkmängd	42 199	41 853	41 602	41 420	41 070
Kommunal skattesats (%)	21,36	21,36	21,36	21,36	21,36
Skatteintäkter (mnr)	2 212	2 085	1 967	1 963	1 899
Generella stadsbidrag och utjämning (mnr)	625	615	578	431	372
Verksamhetens intäkter (mnr)	730	674	702	665	613
Verksamhetens kostnader (mnr)	-3 204	-3 122	-3 012	-2 903	-2 753
Årets resultat (mnr)	238	186	163	97	71
Soliditet inklusive totala pensionsförpliktelser (%)	21,2	18,7	16,8	14,6	13,7
Investeringar (mnr)	217	147	125	151	116
Självfinansieringsgrad (%)	152	177	185	108	114
Lån i banker och kreditinstitut (mnr)	3 633	3 503	3 403	3 403	3 396
Antal årsarbetare, kommunen	3 060	3 038	3 049	2 972	2 895

Soliditeten beräknas genom att dividera eget kapital med summan av tillgångarna. Självfinansieringsgraden av investeringar räknas ut genom att först addera årets resultat med årets avskrivningar och sedan dividera denna summa med årets investeringar. Nettokoncernskulden beräknas som summan av kommunkoncernens skulder, avsättningar och ansvarsförbindelser för pensioner, med avdrag för likviditet, det vill säga kassa och bank samt 85 procent av kortfristiga placeringar dividerat med befolkningsantalet. Antal årsarbetare, kommunen inkluderar här även vilande anställningar.

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Omvärldsanalys

Kommunen behöver förhålla sig till och förstå de omvärldsfaktorer som påverkar verksamheten. En omvärldsanalys tar sin utgångspunkt i olika skeenden som påverkar kommunen direkt eller indirekt och kan vara av såväl internationell som lokal karaktär.

Pandemin

Trots att covid-19 inte längre anses vara en samhällsfarlig sjukdom har pandemin fortsatt att påverka vissa av kommunens verksamheter under främst den första delen av året. Störst påverkan har covid-19 fortsatt haft inom vård- och omsorgsverksamheten. I början av året var sjukfrånvaron hög inom verksamheten med stor frånvaro bland medarbetarna. Därtill har olika smittskyddsåtgärder fortsatt användas i förvaltningens verksamheter under hela året och testning av medarbetare med symptom har pågått längre än i övriga verksamheter. Även inom skolan har sjukfrånvaron bland medarbetare varit hög under årets första månader till följd av covid-19 och de restriktioner som då var gällande. Andra verksamheter som fortsatt har påverkats är exempelvis kommunens simhall Nolhaga parkbad, som under årets första månader delvis hållit stängt med uteblivna besöksintäkter som följd. Vissa kultur- och föreningsrelaterade restriktioner har också varit fortsatt gällande under början av året vilket medfört uteblivna fysiska träffar.

Ukraina

Rysslands invadering av Ukraina har påverkat hela Europa på olika sätt, i synnerhet de människor som drabbas och tvingas fly sina hem. EU beslutade under året att aktivera massflyktsdirektivet som följd av kriget i Ukraina, vilket innebär att personer som flyr ska erbjudas tillfälligt uppehålls- och arbetstillstånd i Europa. I Sverige beslutade regeringen om att kommunerna från den 1 juli ska ansvara för boende för personer som omfattas av massflyktsdirektivet och därmed beslutades även om ett fördelningstal där Alingsås kommun tilldelades att ta emot och bosätta 104 personer. Av dessa har kommunen mottagit 54 personer under året, det lägre antalet än anvisat beror bland annat på att Migrationsverket strävar efter en jämn fördelning av anvisningar vilket medför att kommuner som tagit emot färre individer prioriteras. Alingsås kommun har med bra förutsättningar kunnat ordna boende åt de mottagna personer som anvisats till kommunen och kunnat ordna med tillfälliga kontrakt på boenden. Därtill har civilsamhället tagit ett stort

socialt ansvar för gruppen och hjälpt till med bland annat sysselsättning.

Demografisk utveckling

Kommunens ekonomi och finansiering av välfärd pressas av att antalet yngre och äldre invånare ökar i snabbare takt än den arbetsföra befolkningen. Det är dessutom inom välfärdsjobben som behovet av arbetskraft kommer att öka till följd av denna befolkningsförändring. Gapet mellan de som arbetar och de som inte arbetar och är i behov av kommunens tjänster är en stor och välkänd utmaning för alla kommuner. I Alingsås beräknas den så kallade försörjningsbördan, ett mått på hur många extra personer en person i yrkesverksam ålder behöver försörja förutom sig själv, vara 0,89 personer 2022. Detta kan jämföras med den genomsnittliga försörjningsbördan i riket, som är 0,77 personer.

Sveriges kommuner och regioner, SKR, beräknar att nästan hälften av det ökade behovet av rekrytering bedöms ske inom kommunal vård- och omsorg, framför allt äldreomsorg. Det totala behovet av en ökning av medarbetare kommer därför inte kunna mötas enbart med rekrytering. Att tillvarata och utveckla befintliga medarbetares kompetens kommer vara avgörande, liksom att arbeta strategiskt med omställning inom organisationen. Det kommer inte minst finnas behov av en omställning av kompetens till äldreomsorgen. Även andra åtgärder i form av digital utveckling och förändrade arbetssätt är centrala för att klara av den omställning som behöver ske som ett resultat av den förändrade demografin. Kommunen erfar redan en svårighet att rekrytera personal till flera verksamheter, framför allt till vård- och omsorg. Verksamheten har under året arbetat med att ta fram en kompetensförsörjningsstrategi med aktiviteter som ska prioriteras på kort och lång sikt för att möta framtidens kompetens- och bemanningsbehov. Genom det statligt finansierade äldreomsorgslyftet har 46 medarbetare kunnat utbildas till undersköterskor under 2022. Verksamheten har även tagit fram en strategi som tillser att framtidens utmaningar i omsorgen kan ske med så låg kostnadsökning som möjligt och med visionen om bibehållen eller helst högre kvalitet.

Totalt ökade Alingsås befolkning med 346 personer under 2022. Det totala invånarantalet är nu uppe i 42 199 personer. Anledningen till befolkningsutökningen var att antalet inflyttare var fler än antalet utflyttare. Födelseöverskottet däremot var negativt med -23 personer, vilket innebär att fler personer avled i kommunen än föddes under året. Rörelserna stämmer överens med den befolkningsprognos som kommunen tar fram, som dock hade beräknat ett något högre födslotal samt

inflyttnings- och utflyttningsstal. Konsekvensen är en något större befolkningsökning än beräknat.

Konjunktur och inflation

Konjunkturen i Sverige har varit inne i en period av återhämtning efter pandemin men försvagas nu i snabb takt. Ekonomin i Europa har påverkats av kriget i Ukraina. Sverige beräknas gå in i en lågkonjunktur under 2023 med minskad efterfrågan på arbetskraft och stigande arbetslöshet som följd. Arbetslösheten i Alingsås är något lägre än i genomsnitt för Sverige och minskar också både 2021 och 2022 jämfört med året innan. I kommunen syns ännu ingen ökning av individer med utbetalt ekonomiskt bistånd de senaste åren och antal hushåll med försörjningsstöd minskar marginellt jämfört med föregående år. Även antal vuxna personer med långvarigt ekonomiskt bistånd minskar mellan 2021 och 2022, kommunen bevakar utvecklingen framöver.

En högre räntenivå och inflationen påverkar kommunens kostnader. Kommunkoncernen står inför stora investeringsbehov innevarande och kommande år. Investeringar som görs i verksamheterna blir dyrare än beräknat och framför allt byggprojekt blir dyrare som en följd av ökade materialpriser. Kommunens finansiella placeringar har minskat till följd av allmän börsnedgång under 2022. Därtill ökar också kommunens pensionskostnader, vilket främst beror på inflationsuppgången men även på löneökningar under pandemin och premiehöjningar i det nya pensionsavtalet.

En hög prisutveckling under 2022 på drivmedel och el har också inneburit ökade kostnader för vissa kommunala verksamheter, och inte minst för hushållen i kommunen. Alingsås kommun har ett bundet elavtal, vilket medfört att kommunen haft ett något bättre läge än de kommuner som har ett rörligt avtal eller behövt binda om sina avtal inför året. Därtill har prisökningarna på livsmedel i Sverige varit höga, i genomsnitt närmare 17 procent. Alingsås kommun har upphandlat kostverksamheten inklusive råvaror via extern aktör, vilket medför att priser justeras via avtal och därmed syns inte ännu den stora kostnadsökningen på exempelvis råvaror. De flesta av kommunens avtal, inklusive stor del av hyresavtalen, har en årlig uppräkning vilket medfört att kommunen under 2022 ännu inte pressats så hårt av de högre räntenivåerna och prisökningarna, utan dessa kommer räknas upp till 2023 och därmed sätta större press på ekonomin.

Analys av finansiella risker

Den av fullmäktige beslutade finanspolicyen omfattar Alingsås kommunkoncern. Finanspolicyen syftar till att ange hur finansiella risker hanteras och dessutom anges mål och riktlinjer för hur finansverksamheten i kommunkoncernen ska bedrivas. Finanspolicyen omfattar både tillgångsallokering och skuldhantering.

Ränterisk

Med ränterisk avses risken för att en snabb förändring av marknadsräntorna påverkar kommunens finansnetto negativt. Kommunens ränteriskhantering syftar till att undvika stora och snabba genomslag i just finansnettot och målet med ränteriskhanteringen är att långsiktigt åstadkomma bästa möjliga finansnetto inom ramen för de riskantaganden som fastställs i kommunkoncernens finanspolicy. Alingsås kommunkoncerns skuldportfölj uppgick vid årets slut till 3 502,8 mnkr och upplåningen inom den kommunala koncernen löper med fast ränta för att uppnå en förfallostruktur i linje med gällande finanspolicy. Alingsås och Vårgårda räddningstjänstförbund ingår i skuldbelopp enligt ovan med en skuld om 6,9 mnkr men förbundet ingår inte i kommunens internbank. Ränterisken hanteras genom att upplåningsportföljen ska eftersträva en genomsnittlig räntebindning på 2,5 år med ett tillåtet intervall mellan 1,5 och 4 år, med maximalt 50 procent räntebindningsförfall inom 12 månader. Genomsnittlig räntebindning uppgår vid årets slut till 2,5 år och ränteförfall inom 1 år uppgår till 20 procent. Upplåningsportföljens snittränta uppgick vid årets slut till 1,03 procent, vilket är ungefär dubbelt så högt jämfört med föregående år.

Kreditrisk

Kreditrisk i kapitalförvaltningen berör ränteplaceringar och definieras som risken för värdeförlust på grund av att en motpart (till exempel bank, kommun, företag) inte fullgör sina finansiella förpliktelser. Kreditrisk definieras som risken för att en fordran inte betalas på utsatt tid och/eller med det belopp som fordran utgör. För att hantera denna risk ska placeringarna fördelas mellan olika emittenter (utgivare). För att hantera kreditrisken på ett effektivt sätt görs ränteplaceringar i första hand genom placering i fonder. Dessa ska bestå av räntebärande papper med god kreditvärdighet och riskspridning.

Finansieringsrisk

Med finansieringsrisk avses risken att vid någon tidpunkt inte ha tillgång till, eller endast mot en ökad kostnad, ha tillgång till medel för betalningar. Finansieringsrisk uppstår även om kommunens upp- och utlåning inte kan ske med matchande villkor för

kapitalbindning. Målsättningen är att uppnå en låg finansieringskostnad samtidigt som kommunens betalningsförmåga säkerställs på såväl kort som lång sikt. I takt med att kommunens lån förfaller sker löpande refinansiering som struktureras för att nå genomsnittlig kapitalbindning på 2,5 år med ett tillåtet intervall mellan 1,5 och 4 år. Genomsnittlig kapitalbindningen uppgår vid årsboks slut till 2,5 år, vilket är inom ramen för givet riskmandat. Andelen kapitalförfall inom 1 år uppgår vid årsbokslutet till 20 procent, vilket också är i enlighet med givet riskmandat.

Marknadsvärdesrisk i finansiella placeringar

Kommunkoncernens finanspolicy anger riktlinjer för finansiella placeringar. Rapportering och uppföljning av instrumenten sker månadsvis med information om marknadsvärden och avstämning mot riskbegränsningar. Placeringarnas marknadsvärde uppgår vid årsboks slut 2022 till 1 069 mnkr. Eftersom placeringar redovisas och värderas till verkligt värde leder upp- och nedgångar i placeringarna till påverkan på resultatet. Vid en uppgång i placeringarnas marknadsvärde följer positiva effekter på resultatet och det motsatta sker om placeringarnas värde sjunker. Denna effekt hanteras genom balanskravsutredningen eftersom årets resultat rensas från orealiserade vinster och förluster i värdepapper.

Analys av pensionsförpliktelser

Kommunkoncernens totala pensionsåtagande uppgår till 950,5 mnkr (965,0 mnkr) vilket är en minskning med 1,5 procent jämfört med 2021. Av summan utgör 217,1 (203,9) mnkr avsättningar och 733,3 (761,1) mnkr ansvarsförbindelsen.

I beräkning av pensionsåtagandet och vilken avsättning som krävs för att möta framtida utbetalningar används SKRs antaganden gällande ränta och genomsnittlig livslängd.

Pensionsförpliktelse (mnkr)	Kommunen	Kommunkoncernen
Total pensionsförpliktelse i balansräkningen	934	950
Avsättning inklusive löneskatt	201	217
Ansvarsförbindelse inklusive löneskatt	733	733
<i>Pensionsförpliktelse som tryggats i pensionsförsäkring</i>	0,0	0,0
<i>Pensionsförpliktelse som tryggats i pensionsstiftelse</i>	0,0	0,0
Summa	934	950
pensionsförpliktelse (inklusive försäkring och stiftelse)		

Under december 2021 tecknades nytt pensionsavtal för kommunsektorn. Det nya avtalet (AKAP-KR) kommer gälla från och med 1 januari 2023 och innebär en ökning av pensionsavgiften från 4,5 procent till 6 procent för inkomster under 7,5 inkomstbasbelopp och från 30 procent till 31,5 procent för inkomster över denna nivå.

Det nya avtalet ger ökade kostnader för kommunen men förväntas även göra pensionskostnaden enklare att förutse.

Inga placeringar är öronmärkta för pensioner.

Händelser av väsentlig betydelse

Köp, försäljning, etablering och nedläggning av verksamhet

I takt med att pandemin påverkat verksamheterna mindre än tidigare har 2022 framför allt påverkats av oroligheterna i omvärlden med kriget i Ukraina och kraftigt stigande inflation, något som påverkat kommunens kostnader för el, bränsle, räntor etc. Ökade skatteintäkter och en fortsatt positiv kommunalekonomisk utjämning jämfört med tidigare år har gjort att resultatet för 2022 ökat betydligt. Kommunens exploateringsverksamhet, med reavinster på 43 mnkr, har ökat kraftigt jämfört med 2021 års reavinster på 8 mnkr. En minskning av kommunens ansvarsförbindelse för pensioner påverkar också kommunens resultat positivt.

Likt kommunen har energikoncernen påverkats av omvärldsläget och kriget i Ukraina med råvarubrist, höjda räntor, stigande inflation och kraftiga svängningar på elpriset. Energikoncernen har redovisat rekordsiffror vad gäller både högt och lågt pris under året. Dotterbolaget Alingsås Energi AB redovisar ett bättre resultat jämfört med 2021, som en följd av att elproduktionen gynnats av de höga elpriserna. Elproduktionen har dock varit lägre jämfört med 2021. Vädret i Alingsås har varit drygt 10 procent varmare än ett normalår och ca 8 procent varmare än 2021, något som direkt påverkar moderbolagets leveranser och intäkter för fjärrvärme och elnät som minskat jämfört med 2021. Sammantaget redovisar energikoncernen ändå ett något bättre resultat 2022 jämfört med 2021, vilket kan förklaras av ökad försäljning av utsläppsrätter samt ökade anslutningsavgifter för elnät.

Fastighetskoncernen har under året förvärvat en hyresfastighet vilken är verksamhetens första bostadshus i den södra kommundelen. Ytterligare två fastigheter har förvärvats under året. I övrigt har en

fastighet sålts, men jämfört med 2021, då fastigheter och tomter såldes för motsvarande 69 mnkr i rearesultat, så har något liknande inte inträffat under 2022. Årets rearesultat för försäljningen uppgår till ca 3 mnkr.

De stora projekten som genomförts under året har påverkat belåningen, vilken ökat med 214 mnkr. Ökad belåning samt ett högre ränteläge har påverkat räntekostnaderna som stigit under året. Verksamheten har också prägats av ökade priser för bland annat el och VA.

Koncernen har under hösten flyttat in i nya, gemensamma kontorslokaler.

Likt 2021 präglades inledningen av 2022 av pandemin och en hög smittspridning inom området där förbundet gick upp i stab och vidtog flera åtgärder för att minska smittspridning och sårbarhet. Förbundet har i övrigt påverkats av den fortsatta byggnationen av ny räddningstjänststation där planen är att flytta in tillsammans med ambulanssjukvården i maj 2023. Under året har Herrljunga kommun ansökt om medlemskap i förbundet, ett projekt som förbundet arbetat med under året. Efter balansdagen har det framkommit att så kanske inte blir fallet. Ett utredningsarbete pågår också där man ser över eventuellt byte av räddningsledningssystem vilket skulle kunna innebära ett samarbete med Södra Älvsborgs Räddningsförbund och övriga räddningstjänster i Räddningsregion Västra Götaland, istället för som idag, vara en del av Västra Räddningsregionen.

Fram till 2021 minskade antalet händelser men under 2021 ökade åter antalet något, framför allt trafikolyckor och bränder. Under 2022 har förbundet åter sett antalet händelser minska, från 855 för 2021 till årets 802.

Förbundet redovisar ett betydligt bättre resultat 2022 (2,4 mnkr) jämfört med 2021 (0,4 mnkr). Ett antal pensionsavgångar har inneburit lägre personalkostnader, som en förklaring till det förbättrade resultatet.

Större investeringar under perioden

Kommunens investeringar avser främst Nolhaga reningsverk, som fortsätter att stå för en stor del av investeringarna, samt ledningsnät i övrigt, bland annat i Västra Bodarna. Kommunens investeringar uppgår för 2022 till 217 mnkr (146 mnkr).

Utbyggnad av solceller och laddstolpar fortgår i energikoncernen. Under året har koncernen installerat

191 solcellsanläggningar och en mindre batterianläggning. Vidare har ytterligare 34 laddplatser för elfordon färdigställt och nu finns totalt 50 publika laddplatser i kommunen samt ytterligare två som hyrs ut. Investeringar inom områdena elnät och fiber fortsätter, bland annat med förvärv av fibernät i Hästeryd. I övrigt fortgår arbetet med att förstärka den så kallade energiringen, som ska öka möjligheten att distribuera elkraft inom Alingsås. Utbyggnad pågår i Västra Bodarna där kommunen bygger ut vatten och avlopp och där energikoncernen bidrar med fiber och el. Investeringarna i energikoncernen uppgick till 76 mnkr att jämföra med 62 mnkr 2021.

Större ny- och ombyggnationer som pågått i fastighetskoncernen är bland annat Noltorpsskolan, Alingsås räddningsstation, Alströmergymnasiets teater, renovering på Mjörngatan (kvarteret Bananen), nybyggnation av LSS-boende på Kvarnbacken, renovering av bostäder i Sollebrunn samt projektering för ny ishall. Totala investeringar i fastighetskoncernen uppgår till 344 mnkr (271 mnkr).

Räddningstjänstförbundet har under året investerat i bland annat en ny släckbil. Totala investeringar för förbundet 2022 uppgår till ca 6,6 mnkr att jämföra med drygt 7 mnkr 2021.

Väsentliga avtal

Några avtal av väsentlighet är inte tecknade under året.

Betydande rättstvister

Fabs AB har en ekonomisk risk i ett pågående projekt. Denna risk är bedömd och hanterad genom en avsättning per 2022-12-31.

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Prioriterade mål för kommunens utveckling

Kommunfullmäktiges prioriterade mål med tillhörande indikatorer pekar ut områden som behöver prioriteras för att utveckla kommunen. De tydliggör nämndernas och bolagens inriktning för den kommande planperioden. Målen utgår från Vision 2040, som är grunden för styrningen av kommunen och har bred politisk förankring. De bryts ned i kommunens nämnder och bolag och följs upp i samband med bokslut.

Kvalitetssäkring av grunduppdrag och internkontroll

Samtliga nämnder, bolag och förvaltningar ansvarar för att löpande kvalitetssäkra och utveckla sitt grunduppdrag. Varje förvaltning identifierar de områden som är särskilt viktiga för en god kvalitet och följer upp dessa områden löpande. Om uppföljning visar på behov av förbättring är verksamheten skyldig att vidta åtgärder. Kommunfullmäktige har i sin tur identifierat fem verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning som också fångar upp stora delar av kommunens samlade grunduppdrag. Varje nämnd ska också årligen genomföra en väsentlighets- och riskanalys utifrån risker i sitt grunduppdrag och politiska mål. Analysen ligger till grund för den internkontrollplan som beslutas i samband med nämndernas budget. Internkontrollen ska förebygga, upptäcka och åtgärda fel och brister som riskerar att hindra kommunen från att bedriva verksamhet på ett ändamålsenligt sätt.

Ekonomistyrning

Kommunen tillämpar en särskild modell för att fördela resurser till kommunens nämnder. Modellens utgångspunkt är i de verksamheter som direkt påverkas av förändrade volymer och dess förväntade kostnad. Därutöver regleras kommunens ekonomiska förvaltning i stor utsträckning av lagstiftning. I syfte att uppnå lagstiftarens krav på bland annat god ekonomisk hushållning beslutar kommunfullmäktige om en policy för ekonomistyrning för Alingsås kommun.

Planering och uppföljning

Styrsystemet delas in i en planeringsprocess och en uppföljningsprocess. I planeringsprocessen fastställer kommunfullmäktige varje år kommunens budget, som omfattar de nästkommande tre årens verksamhet. I budgeten finns de prioriterade målen med tillhörande indikatorer, budget för det kommande året och de ekonomiska ramarna för nästkommande två år. Nämnderna upprättar också budgetar som tar sin utgångspunkt i kommunens budget. Den innehåller plan för de kommande tre åren, där nämndens mål och nyckeltal beskrivs och en internkontrollplan upprättas. De kommunala bolagen upprättar årliga måldokument med utgångspunkt i kommunfullmäktiges prioriterade mål. De upprättar därutöver budgetar vid annan tidpunkt än övriga kommunen. I uppföljningsprocessen ingår ekonomiska månadsuppföljningar, fördjupad månadsuppföljning samt delår- och årsbokslut. Uppföljning och analys återkopplas uppåt i styrsystemet.

Kommunfullmäktige följer upp kommunens budget i delårs- och årsbokslut. Nämnder följer upp sina egna budgetar inför fullmäktiges uppföljning och utgör underlag till kommunens bokslut och de genomför också en fördjupad månadsuppföljning samt ett antal ekonomiska månadsuppföljningar under året. Kommunala bolag följer upp sin budget samt sitt måldokument i delårs- och årsbokslut.

Uppföljning ägardirektiv

Koncernenhet	Mål	Utfall 2022	Utfall 2021
Alingsås Energi Nät AB (koncern)	Soliditetskrav på minst 40 %	52,4	50,5
Alingsås Energi Nät AB (koncern)	Avkastning på totalt kapital om minst 4 %	4,3	4,2
Fabs AB	Soliditetskrav på minst 20 %	27,7	16,1
AB Alingsåshem	Soliditetskrav på minst 35 %	46,3	45,5
AB Alingsåshem	Direktavkastningskrav på totalt kapital om minst 5 %	6,1	3,6 *

Definitioner

Direktavkastning på totalt kapital definieras som driftnetto dividerat med fastigheternas bokförda värden. Driftnetto definieras som nettoomsättning exklusive övriga intäkter minus kostnader för underhåll, drift, administration samt fastighetsskatt.

Avkastning på totalt kapital definieras som rörelseresultat plus finansiella intäkter dividerat med totalt kapital (balansomslutning).

Soliditetskravet för Alingsås Energi Nät AB (koncern) definieras som justerat eget kapital i förhållande till balansomslutningens bokförda värde. Med justerat eget kapital avses eget kapital med tillägg för kapitalandelen av obeskattade reserver.

Soliditetskravet för AB Alingsåshem och Fabs AB definieras som redovisat eget kapital plus kapitalandelen av obeskattade reserver plus bedömt övervärde fastigheter minskat med uppskjuten skatt i förhållande till balansomslutning justerad för övervärdet.

För koncernen Alingsås Energi Nät AB uppgår soliditeten för koncernen vid periodens slut till 52,4 procent. Ägarens krav för koncernen på helår ligger på 40 procent. Avkastningen på totalt kapital för energikoncernen uppgick vid periodens slut till 4,3 procent där årets målsättning var 4 procent.

I enlighet med nya ägardirektiv för Fabs AB så beräknas soliditeten numera utifrån marknadsvärden och inte som tidigare utifrån bokförda värden. Fabs AB uppnår ägarens krav på soliditeten om minst 20 procent och redovisar en soliditet på 27,7 procent. Krav på direktavkastning har tagits bort i de nya ägardirektiven.

AB Alingsåshem bör, enligt ägardirektivet, ha en marknadsmässig justerad soliditet om 35 procent baserat på fastigheternas marknadsvärde minskat med uppskjuten skatt. Bolagets soliditet uppgick till 46,3 procent. Bolaget ska också ha en direktavkastning på totalt kapital om minst 5,0 procent, baserat på fastigheternas bokförda värden. Tidigare krav på direktavkastning utgick från marknadsvärden. Direktavkastning på totalt kapital uppgår till 6,1 procent.

Uppföljning av prioriterade mål

De prioriterade målen med tillhörande indikatorer pekar ut den politiska målsättningen för utvecklingen av kommunens verksamheter. I kommunens budget 2022–2024 har kommunfullmäktige pekat ut fem mål med tillhörande indikatorer för att mäta måluppfyllelsen. Indikatorerna har ett målvärde för planperioden, delmål 2023, som ska ses som ett riktmärke och delmål på väg mot en hög kvalitet inom alla områden. Indikatorernas delmålvärde beskriver vilket resultat som ska uppnås för att uppfylla de prioriterade målen. Samtliga nämnder har brutit ned kommunens prioriterade mål och indikatorer till egna mål med tillhörande nyckeltal i enlighet med kommunens styrmodell. Dessa återfinns i bilaga till ärendet årsredovisning för Alingsås kommun. I kommande avsnitt utvärderas målen och indikatorernas utfall utvärderas och bedöms i förhållande till målsättningen. Indikatorernas utfall bedöms utifrån följande signalfärger utifrån en nulägesanalys vid tidpunkten för årsbokslutet.

Indikatorernas utfall bedöms utifrån följande signalfärger:

- Ej uppfyllt - indikerar att utvecklingen mot delmålsvärdet går åt fel håll
- Delvis uppfyllt - indikerar att vi är på god väg mot delmålsvärdet
- Helt uppfyllt - indikerar att vi redan uppfyllt delmålsvärdet

1. Alingsås växer genom att stärka och uppmuntra arbetsliv, näringsliv och föreningsliv

Alingsås är en tillväxtkommun, vilket förutsätter att kommunen möjliggör och underlättar för människor, företagare och föreningar att verka i Alingsås. Målet tar därför sikte på ett antal indikatorer som behöver utvecklas i rätt riktning för att bidra till måluppfyllnad för detta tillväxtmål. Invånarantalet i kommunen var 42 199 personer per sista december, vilket innebär att vi

år 2022 blev 346 fler alingsåsare än året innan. Den största ökningen kommer från inflyttare till kommunen. Under året har företagarnas nöjdhet med kommunens service och bemötande förbättrats ytterligare, handläggningstiden för bygglov är fortsatt på en låg nivå och andelen arbetsställen som har tillgång till snabbt bredband ökar. Det är viktiga delar kommunen arbetar med för ett bättre företagsklimat. Benägenheten att delta i föreningslivet återspeglas i indikatorn för deltagartillfällen i idrottsföreningar. Alingsås har ett starkt föreningsliv som kommunen vill skapa goda förutsättningar för att kunna verka i Alingsås. Utvecklingen för indikatorn går åt fel håll men prognosen är att den kommer att vända från 2022 och framåt. Under mål 1 utvecklas tre av fem indikatorer åt rätt håll. Bedömningen är att målet som helhet utvecklas på ett positivt sätt.

Indikator	Delmål 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Utfall 2020	Bedömning
Företagsklimat enl. ÖJ (Insikt) - Totalt, NKI					
Alingsås	75	prel: 72	71	67	
Alla kommuner		i.u.	75	74	
Liknande kommuner (övergripande)*		i.u.	72	73	
<p>Företagsklimatet är ett prioriterat utvecklingsområde för kommunen och har varit under de senaste åren. Preliminärt resultat är ett NKI om 72 för kommunen totalt, vilket är en förbättring jämfört med föregående år. Sedan 2019 har resultaten ökat från ett NKI om 59 till preliminärt 72 år 2022. Alla värden över 70 betraktas som höga enligt SKR. Medelvärde för alla kommuner ligger preliminärt på ett NKI om 74 år 2022, vilket medför att Alingsås numer är på en nivå strax under genomsnittet. Det är inom myndighetsområdet bygglov som den större skillnaden mellan Alingsås och medelvärdet i Sverige kan observeras. Nöjdheten med kommunens myndighetsutövning har ökat inom i stort sett alla områden, varvid uppfattningen om kommunens rättssäkerhet och tillgänglighet ges högst betyg. Av resultaten kan även utläsas att kvinnor som grupp är mer nöjda med kommunens myndighetsutövning än män. Preliminära utfall visar ett NKI om 81 bland kvinnor om 67 bland män, båda grupperns nöjdhet ökar dock över tid och även andelen kvinnliga svaranden av totala andelen svaranden ökar över tid. Slutligt utfall erhålls först i april 2023, bedömningen är dock att indikatorn utvecklas i rätt riktning.</p>					

*Liknande kommuner (övergripande): Alingsås har valt att redovisa utfall i jämförelse med genomsnittet för liknande kommuner (övergripande) som Alingsås. Rådet för främjande av kommunala analyser, RKA, beräknar vilka kommuner som är mest strukturellt lika, bland annat med hjälp av nyckeltal som referenskostnad och befolkningens storlek. Den senaste beräkningen är från 2021, då ingår följande kommuner i genomsnittet för liknande kommuner till Alingsås: Ale, Enköping, Kungälv, Nynäshamn, Strängnäs, Trelleborg, Ängelholm.

Indikator	Delmål 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Utfall 2020	Bedömning
Handläggningstid (median) från när ansökan betraktas som fullständig till beslut för bygglov för nybyggnad av en- och tvåbostadshus, antal dagar					
Alingsås	40	33	32	35	
Alla kommuner		i.u.	28	25	
Liknande kommuner (övergripande)		i.u.	29	23	
<p>Handläggningstiden för bygglov har minskat markant de senaste åren, från mycket långa ledtider. Ett utvecklingsarbete har skett där nu näst intill alla ärenden handläggs inom lagstadgad tid. Handläggningstiden för en- och tvåbostadshus har ökat marginellt från 32 dagar år 2021 till 33 dagar år 2022. Alingsås resultat befinner sig nu ungefär på ett genomsnitt i Sverige. Det syns även en liten ökning vad gäller samtliga bygglovsärenden inklusive förhandsbesked och rivningslov, från 48 dagar 2021 till 54 dagar 2022. Den ökade handläggningstiden beror delvis på att det har varit fler ärenden samt fler arbetsuppgifter per handläggare under året jämfört med tidigare år. Indikatorns målvärde är uppnått.</p>					

Indikator	Delmål 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Utfall 2020	Bedömning
Arbetsställen med tillgång till fast bredband om minst 100 Mbit/s eller IT-infrastruktur i absolut närhet som medger en sådan hastighet (%)					
Alingsås	95	i.u.	91,35	83,18	
Alla kommuner		i.u.	93,88	91,38	
Liknande kommuner (övergripande)		i.u.	91,58	87,86	
<p>En successiv ökning syns av utbyggnaden av bredband i kommunen. Mellan åren 2020 och 2021 ökade tillgången till snabbt bredband bland arbetsställen i kommunen med 8,17 procentenheter. Utfall för år 2022 kommer att offentliggöras i mars 2023. Det är framför allt i glesbyggt område som täckningsgraden har ökat mellan 2020 och 2021, från 54,7 till 73,47 procent. Alingsås har en bredbandsstrategi med höga målsättningar i linje med nationella och regionala mål. Kommunen har under året via det helägda bolaget Alingsås Energi fortsatt med att bygga ut infrastrukturen särskilt på landsbygden, medan förtätningar i fibernätet har gjorts i tätorten.</p>					

Indikator	Delmål 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Utfall 2020	Bedömning
Företagarnas upplevelse av dialogen mellan företag och kommunen (skala 1-6)					
Alingsås	3,50	2,36	2,50	2,28	
Alla kommuner		2,99	2,99	2,95	
Liknande kommuner (övergripande)		2,96	2,83	2,89	
<p>Att förbättra företagarnas upplevelse av hur dialogen fungerar mellan kommunen och näringslivet är ett angeläget område att förbättra för båda parter. Resultaten sjunker något för Alingsås mellan 2021 och 2022, från 2,50 till 2,36. Över en treårsperiod har de dock ökat något från 2,28 år 2020. Genomsnittet för alla kommuner är 2,99 de två senaste åren. En förbättrad upplevd dialog syftar bland annat till att bygga relationer och skapa ömsesidigt förtroende mellan företagen och kommunen. Bedömningen är att det framför allt är företagens kontakter med kommunen i myndighetsärenden som påverkar uppfattningen om hur väl dialogen med kommunen fungerar, vilket främst Kommunledningskontoret och Samhällsbyggnadsförvaltningen kommer att fortsätta arbeta för att förbättra framöver.</p>					

Indikator	Delmål 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Utfall 2020	Bedömning
Deltagartillfällen i idrottsföreningar, antal/inv 7-20 år					
Alingsås	40	i.u.	31	32	
Alla kommuner		i.u.	22	24	
Liknande kommuner (övergripande)		i.u.	27	29	
<p>Barn och unga i Alingsås har ett fortsatt högt deltagande i idrottsföreningar jämfört med genomsnittet i övriga Sverige. Trots ett minskat antal faktiska deltagandetillfällen, som är en följd av inställda aktiviteter under covid-19 och även en nationell trend, minskar deltagandet i idrottsföreningar i Alingsås inte i samma utsträckning som i genomsnitt. Alingsås befinner sig bland de 25 procent av kommunerna med högst deltagande i idrottsföreningar bland barn och unga. Vissa föreningsrelaterade restriktioner kopplade till covid-19 togs bort först i slutet av februari 2022, vilket kan påverka utfallet i viss mån även för innevarande år. Bedömningen är dock att antalet sammankomster i föreningar bör öka år 2022 jämfört med de två tidigare åren, utfall för 2022 kommer redovisas under hösten 2023.</p>					

Källor:

Företagsklimat, Insikt, Kolada (U07451)

Handläggningstid (median) från när ansökan betraktas som fullständig till beslut för bygglov, antal dagar, Kolada (U00811)

Arbetsställen med tillgång till fast bredband om minst 100 Mbit/s eller IT-infrastruktur i absolut närhet som medger en sådan hastighet (%), Post-och telestyrelsen

Dialog mellan företag och kommunen (politiker och tjänstemän), Svenskt näringslivs företagsklimat

Deltagartillfällen i idrottsföreningar, antal/inv 7-20 år, Riksidrottsförbundet, Kolada (U09800)

2. I Alingsås finns goda livsmiljöer genom en långsiktig ekologisk, social och ekonomisk hållbar utveckling

Kommunen strävar efter ett socialt, ekonomiskt och ekologiskt hållbart Alingsås. Alingsås kommun står bakom de 17 globala utvecklingsmålen och Agenda 2030 som beslutats av Förenta nationerna (FN). Utvecklingsmålen är globala, men arbetet måste ske lokalt. Att ställa om den egna verksamheten till att vara mer klimatvänlig och samtidigt hjälpa lokalsamhället att göra detsamma är därför en prioriterad fråga. Målet tar fasta på ett antal klimataspekter som fossilfria fordon i hela kommunorganisationen och att stötta invånare och verksamma i Alingsås att återvinna sitt materialavfall. Dessa båda områden utvecklas åt rätt håll utifrån målsättningarna som satts upp. Ur en social hållbarhetssynpunkt är egenförsörjning en målsättning både för individens välmående och för samhället i stort, där kommunen arbetar för att personer kommer ut i egenförsörjning efter en period med försörjningsstöd och efter insatser via arbetsmarknadsverksamheten i kommunen. Det förstnämnda har utvecklats mycket positivt de senaste tre åren, av de som fått stöd via arbetsmarknadsverksamheten som går ut i arbete eller studier i Alingsås syns dock en minskning både i den egna kommunen och i genomsnitt. Båda områden kräver dock en nyanserad bild då sämre resultat inte nödvändigtvis är enkom negativt. Bedömningen är att målet som helhet utvecklas i positiv riktning.

Indikator	Delmål 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Utfall 2020	Bedömning
Kommunalt avfall som samlats in för materialåtervinning, inkl. biologisk behandling, andel (%)					
Alingsås	53	i.u.	43	38	
Alla kommuner		i.u.	39	38	
Liknande kommuner (övergripande)		i.u.	38	40	
<p>Andelen hushållsavfall som samlas in för materialåtervinning ökar mellan 2020 och 2021, och Alingsås är nu återigen bland de 25 procent av kommunerna med högst materialåtervinning av insamlat avfall. Kommunen har fastighetsnära insamling (FNI) av förpackningar, vilket undersökningar visat ge en ökad materialåtervinning. Under 2022 har öppettiderna utökats på kommunens återvinningscentraler, vilket ökat tillgängligheten för allmänheten. Utfall saknas ännu för 2022, men indikatorn bedöms utvecklas i rätt riktning.</p>					

Indikator	Delmål 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Utfall 2020	Bedömning
Fossiloberoende fordon i kommunens verksamhet, andel (%)					
Alingsås	63	i.u.	45,4	43,5	
Alla kommuner		i.u.	44,1	38,3	
Liknande kommuner (övergripande)		i.u.	44	37,9	
<p>Andelen fossiloberoende fordon i kommunens verksamhet ökar något mellan 2020 och 2021. Enligt preliminära siffror bör fossiloberoende fordon öka ytterligare i 2022 års utfall. Alingsås befinner sig ungefär på ett genomsnitt för alla kommuner. Kommunen har höga ambitioner för hållbarhet i organisationens fordonspark. Fokus under året har varit att förnya fordonsparken genom att avyttra de äldsta och minst miljövänliga fordonen. Indikatorn bedöms utvecklas i rätt riktning.</p>					

Indikator	Delmål 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Utfall 2020	Bedömning
Ej återaktualiserade vuxna personer med försörjningsstöd ett år efter avslutat försörjningsstöd, andel (%)					
Alingsås	80	81	86	76	
Alla kommuner		80	78	78	
Liknande kommuner (övergripande)		84	70	76	
<p>Andelen personer som inte återkommer i försörjningsstöd efter en period som självförsörjande har ökat över tid. En minskning syns mellan 2022 och 2021, utfallet är dock fortfarande inom målvärdet. Oftast handlar det om personer som haft egen försörjning under en period men som av olika anledningar inte lyckats bibehålla den. På så vis är ett lägre värde avseende de som inte återaktualiseras inte enbart negativt eftersom det också kan indikera färre i långvarigt bidragsberoende. Vuxna med långvarigt försörjningsstöd har minskat i Alingsås med nästan 12 procent jämfört med 2021.</p>					

Indikator	Delmål 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Utfall 2020	Bedömning
Resultat vid avslut i kommunens arbetsmarknadsverksamhet, deltagare som börjat arbeta eller studera, andel (%)					
Alingsås	50	prel: 32	35	38	
Alla kommuner		i.u.	40	38	
Liknande kommuner (övergripande)		i.u.	52	41	
<p>Andelen deltagare som börjar studera eller arbeta efter att de skrivits ut från arbetsmarknadsenheten i Alingsås minskar något mellan 2020 och 2021. Preliminära utfall indikerar ytterligare en liten minskning till år 2022. Verksamheten arbetar i större utsträckning än tidigare är med individer som står längre ifrån arbetsmarknaden och som till stor del anvisas från socialförvaltningen, till skillnad från tidigare då en större andel anvisades från Arbetsförmedlingen.</p> <p>Målet med arbetsmarknadsenhetens insatser är inte alltid att individen ska påbörja arbete eller studier, beroende på individens behov kan exempelvis en utredning av arbetsförmågan göras som kan ligga till grund för exempelvis ansökan om sjukersättning från Försäkringskassan. Komplexiteten i de skräddarsydda insatser som erbjuds individerna inom verksamheten återspeglas i indikatorns utfall.</p> <p>Av de som lämnat verksamheten har 8 procent gått till ett osubventionerat arbete, 19 procent till en subventionerad anställning. Det var 5 procent som gick vidare för att bedriva studier, vilket är en minskning jämfört med föregående år då 15 procent avslutade insatserna för att börja studera, vilket sannolikt beror på att målgruppen förändrats till att stå längre från arbetsmarknad och studier än tidigare. Verksamheten har delvis ställt om sina metoder för att bättre kunna möta förändringen i behov och volymer hos deltagarna och samverkar med socialförvaltningen för att arbeta med målgruppen som står längst från arbetsmarknaden.</p>					

Källor:

Kommunalt avfall som samlats in för materialåtervinning, inkl. biologisk behandling (%), Avfall Sverige, Kolada (U07414)

Fossiloberoende fordon i kommunorganisationen (%), Miljöfordon Sverige (MFS) Kolada (U00502)

Ej återaktualiserade vuxna personer med försörjningsstöd ett år efter avslutat försörjningsstöd, andel (%), Kolada (U31462)

Resultat vid avslut i kommunens arbetsmarknadsverksamhet, deltagare som börjat arbeta eller studerat, andel (%), Kolada (U40455)

3. Alingsåsarna har inflytande, får god service och ett gott bemötande från kommunen

Alingsås vill vara en transparent kommun, där vi möjliggör en levande och ständigt pågående dialog om utvecklingen av kommunen. Ambitionen är att möjliggöra för invånare att kunna delta i kommunens utveckling genom en öppen och tillgänglig relation till invånare och intressenter. Indexet som mäter kommunen som möjliggörare för invånare att delta i utvecklingen av kommunen ökar medan invånarnas upplevelse av inflytande och insyn i beslut och verksamheter minskar i senaste mätningen, något för kommunen att analysera vidare. Tillgängligheten och bemötandet från kommunen gentemot invånare är

också prioriterade områden. Här förbättras upplevelsen av bemötandet och andelen e-post som ges svar inom ett dygn, medan tillgängligheten via telefoni försämrats något. Sammantaget bedöms målet utvecklas i rätt riktning.

Indikator	Delmål 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Utfall 2020	Bedömning
Delaktighetsindex, andel (%) av maxpoäng					
Alingsås	60	61	49	53	
Alla kommuner		63	58	57	
Liknande kommuner (övergripande)		64	59	65	
<p>Kommunens delaktighetsindex ökar mellan 2021 och 2022. Indexet visar i vilken utsträckning kommunen erbjuder invånare att delta i kommunens utveckling genom bland annat medborgardialoger, information, möjlighet till kontakt och återkoppling i olika frågor. Kommunen har under året bland annat fört dialog med invånarna kring Stadsplaneutställningen och Stora Torget. Därtill har utvecklingen kring Mjörnstranden varit på samråd i en utökad form utöver befintliga lagkrav. Aktuell information kopplat till dialogerna har kommunicerats på kommunens hemsida, bland annat i form av resultat av dialogen kring Mjörnstranden. Indikatorns målvärde har uppfyllts.</p>					

Indikator	Delmål 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Utfall 2020	Bedömning
Invånarnas möjlighet till insyn och inflytande över kommunens beslut och verksamheter är bra, andel (%)					
Alingsås	40	17	19	i.u.	
Alla kommuner		22	19	i.u.	
Liknande kommuner (övergripande)		18	16	i.u.	
<p>Andelen invånare i Alingsås som upplever att de har möjlighet till insyn och inflytande över kommunens beslut och verksamheter minskar något mellan 2021 och 2022, från 19 till 17 procent. Alingsås befinner sig nu strax under genomsnittet för alla kommuner. Skillnaden mellan åren och i relation till genomsnittet är inte statistiskt säkerställd, men ger en indikation till kommunen om invånarnas upplevelse i frågan och över tid. Indikatorn bedöms utvecklas åt fel håll. De flesta som svarat uppger att de har ett visst, men inte stort, inflytande och insyn i kommunens beslut och verksamheter. Kommunens verksamheter arbetar på olika sätt med att involvera elever, brukare och invånare i verksamhetens utveckling. Av mätningen kan utläsas att gruppen män upplever en något högre grad än kvinnor att de har insyn och inflytande. Därtill uppger gruppen högutbildade och gruppen med högst inkomst att de har insyn och inflytande i något större utsträckning än grupperna med lägre utbildningsnivå och inkomstnivå. Skillnaderna mellan grupperna är inte statistiskt säkerställda, men de ger en indikation på olika grupperns olika upplevelse av möjlighet till insyn och inflytande.</p>					

Indikator	Delmål 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Utfall 2020	Bedömning
Gott bemötande vid kontakt med kommun, andel av maxpoäng (%)					
Alingsås	95	84	76	83	
Alla kommuner		84	79	85	
Liknande kommuner (övergripande)		i.u.	i.u.	90	
<p>Upplevelsen av ett gott bemötande vid kontakt med kommunen ökar i mätningen år 2022 jämfört med den som genomfördes 2021. Alingsås befinner sig nu på ett genomsnitt för deltagande kommuner. Andelen som uppgett att de fått ett mycket gott bemötande ökar också till 2022. Undersökningen tar fasta på ett serviceinriktat bemötande med korrekt språkval. Kommunens verksamheter arbetar med frågan genom kontinuerlig dialog och information till medarbetare om service och bemötande. Frågorna har sedan föregående år även implementerats i introduktionen för nyanställda medarbetare och chefer.</p>					

Indikator	Delmål 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Utfall 2020	Bedömning
Andel som tar kontakt med kommunen via telefon som får ett direkt svar på en enkel fråga, (%)					
Alingsås	55	44	45	50	
Alla kommuner		48	43	56	
Liknande kommuner (övergripande)		i.u.	i.u.	67	
<p>En marginell nedgång syns vad gäller andel som tar kontakt med kommunen via telefon och får ett direkt svar på sin fråga, från 45 till 44 procent. Av resultaten kan utläsas att majoriteten av samtalen där inringaren inte får svar på sin fråga är hänförliga till att samtalen besvaras av växel, men svar erhålls inte efter vidarekoppling till berörd verksamhet eller tjänsteperson. När inringaren får tag i personen de kopplats till, får de dock som regel svar på sin fråga. Kommunens verksamheter arbetar på olika sätt med att öka tillgängligheten via telefoni, bland annat genom att bemanna enhetstelefoner, öka kunskapen om kollegors kompetensområde och i någon verksamhet inrätta egen växeltelefon och frontdeskfunktion.</p>					

Indikator	Delmål 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Utfall 2020	Bedömning
Andel som får svar på e-post inom en dag, (%)					
Alingsås	90	85	83	87	
Alla kommuner		83	87	87	
Liknande kommuner (övergripande)		i.u.	i.u.	97	
Andelen som får svar på e-post inom en dag ökar något mellan 2021 och 2022. Alingsås resultat är något högre än genomsnittet för alla deltagande kommuner. Vissa av kommunens verksamheter uppnår 100 procents svarsfrekvens inom en dag, medan andra verksamheter fortfarande kan förbättras. Kommunens verksamheter arbetar med tillgänglighetsfrågan via bland annat information och dialog med medarbetare på exempelvis APT och på ledardagar.					

Källor:

Delaktighetsindex (%), Kolada (U00454)

Invånarnas möjlighet till insyn och inflytande över kommunens beslut och verksamheter är bra, andel (%), SCB Medborgarundersökning, Kolada (N00669)

Gott bemötande vid kontakt med kommunen (%), Profitel AB

Andel som tar kontakt med kommunen via telefon som får ett direkt svar på en enkel fråga (%), Profitel AB

Andel som får svar på e-post inom en dag (%), Profitel AB

Indikator	Delmål 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Utfall 2020	Bedömning
Elever i åk 3 som deltagit i alla delprov som klarat alla delprov för ämnesprovet i matematik, kommunala skolor, andel (%)					
Alingsås	71	63	i.u.	i.u.	
Alla kommuner		63	i.u.	i.u.	
Liknande kommuner (övergripande)		67	i.u.	i.u.	
Kommentar:					
Andel elever i årskurs tre som deltagit i, och klarat alla delprov för ämnesprovet i matematik är 63 procent 2022. Senast tillgängliga jämförande resultat är från 2019, då utfallet var 58 procent. Det innebär en ökning mot målvärdet för indikatorn. Alingsås befinner sig på ett genomsnitt för alla kommuner. År 2022 är andelen pojkar som deltar i och klarar alla delprov för ämnesprovet i matematik något högre än flickor, vilket innebär ett trendbrott då flickor tidigare i större utsträckning än pojkar klarat ämnesprovet i matematik. Barn- och ungdomsförvaltningen följer elevers studieresultat över tid och analyser av insatser görs på både enhetsnivå och huvudmannanivå för att kunna dra slutsatser och vidta åtgärder. Enheters resultat sätts i relation till strukturella förutsättningar såsom personalitet, personal- och rektorsomsättning, socioekonomiska förutsättningar och könsskillnader. Därigenom skapas underlag för att analysera likvärdighet och identifiera utvecklingsområden för att öka såväl måluppfyllelse som likvärdighet mellan enheterna.					

4. Alingsås barn och elever erbjuds en av landets bästa utbildningar

Alingsås kommun har höga ambitioner för barn och elevers lärande. Ambitionen är att alla elever som går ut grundskola och gymnasieskola ska ha de kunskaper med sig som krävs för att klara fortsatta studier. I grundskolan syns en negativ trend för elevers betyg i matematik i årskurs sex och bland elever i årskurs nio som är behöriga till gymnasiet. Det finns skillnader både mellan könen och mellan skolor, vilket analyseras av skolverksamheten i syfte att sätta in rätt insatser utifrån lokala förutsättningar och behov. För tredjeklassare är dock betygen bättre än i senaste mätningen. Gymnasieelever tar examen i större utsträckning både inom tre och fyra år från kommunens gymnasieskola och elever på SFI som klarar sina kurser är också fler jämfört med föregående år. Det finns fortsatta utmaningar inom framför allt grundskolan men sammantaget bedöms målet utvecklas i rätt riktning.

Indikator	Delmål 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Utfall 2020	Bedömning
Elever i åk 6 med lägst betyget E i matematik, kommunala skolor, andel (%)					
Alingsås	91	84,5	85	87,3	
Alla kommuner		85,9	86,9	86,5	
Liknande kommuner (övergripande)		87	87	87,4	
Andel elever som får lägst betyget E i matematik minskar något över tid. Alingsås befinner sig nu strax under ett genomsnitt för alla kommuner. Trenden är något nedåtgående över tid både i Alingsås och i övriga Sverige. Det finns skillnader mellan de olika skolornas måluppfyllelse rörande kunskapsmålen som samvarierar med skolornas socioekonomiska sammansättning. Därtill syns skillnader mellan könen, där flickor har en något högre måluppfyllelse än pojkar, vilket varit det generella mönstret över tid. Både på enhets- och huvudmannanivå analyseras resultaten i syfte att kunna sätta in rätt insatser utifrån lokala förutsättningar och behov.					

Indikator	Delmål 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Utfall 2020	Bedömning
Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, kommunala skolor, andel (%)					
Alingsås	91	84,2	87,7	90,5	
Alla kommuner		82	83,4	83	
Liknande kommuner (övergripande)		85,2	83,6	84,3	

Andelen elever i årskurs nio som är behöriga till gymnasiet minskar något mellan 2021 och 2022. Alingsås befinner sig strax över medelvärdet för alla kommuner. År 2022 är en större andel pojkar behöriga till gymnasiet än flickor, vilket är ett trendbrott i utvecklingen över pojkar och flickors resultat. Det sjunkande resultatet är hänförligt till att andelen flickor som är behöriga till gymnasiet minskar mellan 2021 och 2022, medan pojkars betyg kvarstår på ungefär samma nivå. Det finns även skillnader i elevers resultat mellan olika skolor som samvarierar med skolans socioekonomiska sammansättning. Huvudmannen och enheterna analyserar resultaten i syfte att sätta in rätt insatser utifrån de lokala förutsättningarna och behoven.

Indikator	Delmål 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Utfall 2020	Bedömning
Elever på SFI som klarat minst två kurser, av nybörjare två år tidigare, andel (%)					
Alingsås	43	i.u.	42	40	
Alla kommuner		i.u.	39	41	
Liknande kommuner (övergripande)		i.u.	37	46	

Av 2021 års utfall kan utläsas att andelen elever på SFI som efter två år klarat minst två kurser har ökat till 42 procent. Alingsås befinner sig strax över genomsnittet i Sverige, som är 39 procent. Utfall för 2022 saknas ännu. Kvinnor och män klarar sina kurser i ungefär samma utsträckning år 2021, det är ett resultat av att framför allt mäns resultat ökar mellan 2020 och 2021. Verksamheten fokuserar på att motverka avbrott från SFI, där en uppdelning görs mellan avbrott som förvaltningen kan påverka och sådana som inte kan påverkas. En majoritet av avbrotten under 2022 utgörs av orsaker som verksamheten inte kan påverka, av dessa har mer än hälften avbrutit studier på grund utav att eleven fått praktik, jobb eller påbörjat andra studier. Ett avbrott från SFI-utbildningen kan därför även vara positivt för individen, även om det påverkar verksamhetens måluppfyllnad negativt.

Källor:

Elever i åk 3 som deltagit i alla delprov som klarat alla delprov för ämnesprovet i matematik, kommunala skolor, andel (%), Skolverket, Kolada (N15454)
 Elever i åk 6 med lägst betyget E i matematik, kommunala skolor, andel (%), Skolverket, Kolada (N15485)
 Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, kommunala skolor, andel (%), Skolverket, Kolada (N15436)
 Gymnasieelever med examen inom 4 år, kommunala skolor, andel (%), Skolverket, Kolada (N17467)
 Elever på SFI som klarat minst två kurser, av nybörjare två år tidigare, andel (%), SCB, Kolada (N18409)

5. Alingsås ska utvecklas genom ett hållbart samhällsbyggande med bevarad natur och kulturmiljö

Alingsås vill växa och utvecklas samtidigt som naturen och stadens kulturmiljö ska bevaras. Det innebär bland annat att antalet färdigställda bostäder behöver bli fler och att tillhörande infrastruktur kan hantera befolkningsökningen. Trots långa processer och inte full rådighet över bostadsbyggandet ökar antalet färdigställda bostäder i småhus i senaste mätningen och färdigställda bostäder i flerfamiljshus uppnår målnivån. De parker, grönområden och naturreservat som finns i kommunen är viktiga mötesplatser och ska ge möjlighet till möter, rekreation och upplevelser. Invånarnas uppfattning om tillgång till friluftsområden är god i Alingsås, och överstiger genomsnittet i Sverige och för liknande kommuner.

För att hela kommunen ska kunna utvecklas krävs det också att människor bosatta på landsbygden har goda förutsättningar att bo och arbeta. Det innebär bland annat att tillgång till kommunikationer måste finnas. Andelen av befolkningen som bor i kollektivtrafiknära läge uppgår vid senaste mätningen till drygt 80

Indikator	Delmål 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Utfall 2020	Bedömning
Gymnasieelever med examen inom 4 år, kommunala skolor, andel (%)					
Alingsås	77	75,3	72,5	73,6	
Alla kommuner		63,8	62,1	65,5	
Liknande kommuner (övergripande)		63,2	62,5	63,4	

Andelen gymnasieelever som tar examen inom fyra år ökar mellan 2021 och 2022 och även över en treårsperiod. Ökningen är framför allt hänförligt till att pojkars genomströmning ökat och år 2022 är på samma nivå som flickors. Även elever som tar examen inom den normala tiden på gymnasiet, 3 år, ökar och ligger på 72,7 procent. Alingsås har en högre andel elever som tar examen från gymnasiet inom både tre och fyra år än jämfört med genomsnittet i Sverige. En förklaring till en ökad genomströmning 2022 är de extra insatser i form av införande av bland annat lovskola och programnära stöd, vilket bidrog till att fler elever på framför allt yrkesprogrammen fick ökad måluppfyllelse främst med fokus på krav för yrkesexamen. Därtill har den andel elever på gymnasiet som kom som asylsökande under perioden 2015–2017 nu färdigställt sin utbildning, vilket för majoriteten av gruppen innebar att de var inskrivna vid gymnasiet i fem till sex år.

procent, vilket är en god bit över genomsnittet i landet men på ungefär samma nivå som liknande kommuner och göteborgsregionen. Invånarnas upplevelse av tillgängligheten till kollektivtrafiken i centralorten minskar mellan 2021 och 2022. Av de som bor i annan tätort eller utanför tätorten tycker färre att de har möjlighet att använda kollektivtrafiken till sina vardagliga resor.

Även tillgång till digitala kommunikationer är viktigt och där ökar andel hushåll som har tillgång till snabbt bredband med drygt 22,94 procent i glesbyggt område. Målet bedöms sammantaget utvecklas i rätt riktning.

Indikator	Delmål 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Utfall 2020	Bedömning
Färdigställda bostäder i småhus under året, antal/1000 inv					
<i>Alingsås</i>	1,50	i.u.	1,3	0,7	
<i>Alla kommuner</i>		i.u.	1,1	1,2	
<i>Liknande kommuner (övergripande)</i>		i.u.	1,9	2,8	
Färdigställda bostäder i flerfamiljshus under året, antal/1000 inv					
<i>Alingsås</i>	4	i.u.	4	4,6	
<i>Alla kommuner</i>		i.u.	1,9	2,2	
<i>Liknande kommuner (övergripande)</i>		i.u.	5,5	3,7	
<p>Andelen färdigställda bostäder i småhus ökar mellan 2020 och 2021, medan andelen färdigställda bostäder i flerfamiljshus minskar något. Målvärdet för bostäder i flerfamiljshus är dock fortsatt uppnått. Utfall saknas ännu för indikatorerna år 2022, och kommer publiceras under 2023. Viss försiktighet bör iakttas vid tolkningen av enskilda års utfall då de både varierar över tid samt att långa processer föreligger utfallen, där kommunen har påverkansmöjlighet framför allt i plan- och bygglovskedet.</p>					

Indikator	Delmål 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Utfall 2020	Bedömning
Hushåll med tillgång till fast bredband om minst 100 Mbit/s, eller IT-infrastruktur i absoluta närheten som medger en sådan hastighet (%), tätbebyggt					
<i>Alingsås</i>	98	i.u.	97,50	95,17	
<i>Alla kommuner</i>		i.u.	98,78	97,98	
<i>Liknande kommuner (övergripande)</i>		i.u.	98,20	97,46	
Hushåll med tillgång till fast bredband om minst 100 Mbit/s, eller IT-infrastruktur i absoluta närheten som medger en sådan hastighet (%), glesbyggt					
<i>Alingsås</i>	55	i.u.	70,83	47,89	
<i>Alla kommuner</i>		i.u.	77,45	67,61	
<i>Liknande kommuner (övergripande)</i>		i.u.	79,92	70,20	
<p>I de senast tillgängliga utfallen för hushåll med tillgång till snabbt bredband i tät- och glesbyggt område syns att 97,5 procent av hushållen i tätbebyggt område har tillgång till snabbt bredband och 70,83 procent i glesbyggt område. Det innebär en ökning på 2,4 respektive 22,94 procentenheter. Kommunens bredbandsstrategi har höga målsättningar i linje med nationella och regionala mål. Utbyggnad har pågått i fem glesbygda områden under 2022 som uppskattningsvis kommer ge ca. 600 hushåll möjlighet att ansluta sig till bredbandsfiber. Detta kommer dock att synas i bredbandskartläggningen tidigast år 2023–2024.</p>					

Indikator	Delmål 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Utfall 2020	Bedömning
Antal genomförda tillsyner enligt plan- och bygglagen med beslut					
<i>Alingsås</i>	40	98	63	25	
<i>Alla kommuner</i>		i.u.	i.u.	i.u.	
<i>Liknande kommuner (övergripande)</i>		i.u.	i.u.	i.u.	
<p>Under 2022 har antalet tillsynsärenden ökat och fler tillsynsbeslut har tagits. Detta beror delvis på att äldre ärenden från tidigare år kunnat hanteras under året. Samhällsbyggnadsnämnden beslutade under året om en tillsynsplan, vilket klargjorde vilka prioriteringar som ska göras i tillsynen. Indikatorns målvärde är uppnått och överstiget.</p>					

Stödjande indikator	Utfall 2022	Utfall 2021	Utfall 2020
Andel invånare som upplever att utbudet av friluftsområden i kommunen är bra (%)			
Alingsås	91	92	i.u.
Alla kommuner	87	86	i.u.
Liknande kommuner (övergripande)	77	83	i.u.
Befolkning i kollektivtrafknära läge, andel (%)			
Alingsås	i.u.	i.u.	80,4
Alla kommuner	i.u.	i.u.	65,3
Liknande kommuner (övergripande)	i.u.	i.u.	79,5
Andel invånare som upplever att de har möjlighet att på ett enkelt sätt använda kollektivtrafiken för sina vardagliga resor (%), boende i centralort			
Alingsås	64	74	i.u.
Andel invånare som upplever att de har möjlighet att på ett enkelt sätt använda kollektivtrafiken för sina vardagliga resor (%), boende i annan tätort			
Alingsås	54	i.u.	i.u.
Andel invånare som upplever att de har möjlighet att på ett enkelt sätt använda kollektivtrafiken för sina vardagliga resor (%), boende utanför tätort			
Alingsås	40	41	i.u.
Not: Stödjande indikatorer används för analys av måluppfyllelse tillsammans med övriga indikatorer på övergripande nivå, men är inte styrande i nämndernas budgetar.			

Källor:

Färdigställda bostäder i småhus under året, antal/1000 inv, SCB, Kolada (N07905)

Färdigställda bostäder i flerfamiljshus under året, antal/1000 inv, SCB, Kolada (N07906)

Hushåll med tillgång till fast bredband om minst 100 Mbit/s, eller IT-infrastruktur i absoluta närheten som medger en sådan hastighet (%) Post- och telestyrelsen

Antal genomförda tillsyner enligt PBL med beslut, Samhällsbyggnadsnämnden

Andel invånare som upplever att utbudet av friluftsområden i kommunen är bra (%) SCB Medborgarundersökning, Kolada (N00599)

Befolkning i kollektivtrafknära läge, andel (%), SCB, Kolada (N07418)

Andel invånare som upplever att de på ett enkelt sätt kan använda kollektivtrafiken för vardagliga resor, t.ex. till arbete skola eller annan sysselsättning (%), SCB Medborgarundersökning, Kolada (N00572)

Uppföljning av internkontroll

Internkontrollens syfte är att förebygga, upptäcka och åtgärda fel och brister som riskerar att hindra kommunen från att bedriva verksamhet på ett ändamålsenligt sätt eller nå kommunens mål. Av kommunens styrmodell och dess tillhörande

anvisningar framgår att alla nämnder i sin budget ska upprätta en internkontrollplan i syfte att samla risker som ska hållas under uppsikt och systematiskt kontrolleras under året. Internkontrollplanen har sin utgångspunkt i nämndernas väsentlighets- och riskanalys, där risker identifieras och värderas utifrån hur stor sannolikheten är att den inträffar samt utifrån hur stor konsekvensen blir ifall den inträffar. I enlighet med kommunens styrmodell är arbetet med internkontroll nära sammankopplat med arbetet att identifiera kritiska verksamhetsfaktorer. Ett första steg i arbetet med internkontroll är att identifiera vilka områden och resultat som är kritiska för verksamheten. Dessa följs sedan upp kontinuerligt under året. De områden som bedöms kritiska och utgöra negativa konsekvenser om de förekommer tas upp i väsentlighets- och riskanalysen och utmynnar i en internkontrollplan.

Samtliga nämnder har i samband med antagen budget genomfört och dokumenterat en risk- och väsentlighetsanalys samt upprättat en internkontrollplan innehållandes de risker som identifierats. Av nämndernas uppföljningar under året kan konstateras att arbetet genomförts enligt plan. Alla kontrollpunkter har redovisats utifrån om kontrollen genomförts utan anmärkning eller med anmärkning samt utifrån vad genomförda kontroller påvisat.

Vissa risker återfinns i nämndens kontrollplan för att möjliggöra att systematiskt kontrollera och följa utveckling inom ett område där sannolikheten för att risken realiserar är stor eller redan är ett pågående problem. Detta är ett av skälen till att risker, vid kontroll, påvisar avvikelser. Merparten av kontrollerna påvisade dock inga eller försumbara avvikelser. Alla nämnder utom kommunstyrelsen har genomfört kontroller som påvisar avvikelser, vilket betraktas som rimligt. Vid avvikelser har nämnderna redovisat vilka åtgärder som vidtas för att åtgärda avvikelserna. Ett mönster kan skönjas i att de kontroller som genomförs i verksamheternas ärendeprocesser kopplat till exempelvis tidsåtgång, volym och kostnader oftare visar på avvikelser, vilket kan förklaras av att dessa ofta är målsatta till specifika och relativt snäva nivåer vilket gör att avvikelser både lätt inträffar och kan utskiljas.

I vissa fall identifieras risker med höga riskvärden och kräver därför omedelbara åtgärder i berörd nämnd. Sådana risker har identifierats inom barn- och ungdomsnämnden, kultur- och utbildningsnämnden och samhällsbyggnadsnämnden. Risker som bedöms kräva omedelbara åtgärder har följts upp av berörda nämnder under året med fokus på åtgärder, vilka

nämnderna påbörjat att vidta redan vid budgetens antagande.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Utvärdering av god ekonomisk hushållning

Kommuner har sedan år 1992 haft krav på sig att verksamheten ska bedrivas enligt god ekonomisk hushållning. Vidare ska god ekonomisk hushållning prägla hela den kommunala koncernen. Kommunfullmäktige beslutar om målen för god ekonomisk hushållning och dessa anges i kommunens budget. En utvärdering och avstämning av de beslutade målen för 2022 följer nedan. Därefter analyseras den ekonomiska ställningen för den kommunala koncernen. Enligt kommunallagen ska kommuner ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet, på kort och lång sikt. I kommunallagens elfte kapitel anges att det för den kommunala verksamheten ska finnas mål och riktlinjer som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. Målen och riktlinjerna ska omfatta såväl ekonomi som verksamhet och utformas av kommunerna. Det finansiella perspektivet av god ekonomisk hushållning innebär bland annat att varje generation själv ska bära kostnaderna för den service som den konsumerar, det vill säga ingen generation ska behöva betala för det som en tidigare generation har förbrukat. Verksamhetsperspektivet tar sikte på att kommunen måste bedriva sin verksamhet på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt för att kunna skapa förutsättningar för en god ekonomisk hushållning. För att säkerställa detta måste det finnas ett klart samband mellan resurser, prestationer, resultat och effekter. För att kommunen ska anses ha en god ekonomisk hushållning ska en majoritet av de finansiella målen samt verksamhetsmålen vara uppfyllda vid årsbokslutet.

Finansiella mål för god ekonomisk hushållning

Nyckeltal	Utfall 2022	Utfall 2021	Utfall 2020	Bedömning
Årets resultat ska uppgå till minst 4 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag				
Årets resultat som andel av skatteintäkter och statsbidrag (%)	8,4	6,9	6,4	
Årets resultat för skattefinansierad verksamhet är 237,7 mnkr vilket utgör 8,4 procent av utfall för skatteintäkter och statsbidrag på 2 837 mnkr.				

Nyckeltal	Utfall 2022	Utfall 2021	Utfall 2020	Bedömning
Självfinansieringsgraden för årets investeringar i skattefinansierad verksamhet ska uppgå till minst 100 procent				
Självfinansieringsgrad av investeringar (%)	271,1	253,7	303,0	

Nyckeltal	Utfall 2022	Utfall 2021	Utfall 2020	Bedömning
Nettokostnaden ska inte öka i snabbare takt än summan av skatteintäkter och generella statsbidrag				
Skatteintäkter och generella statsbidrag (%)	5,1	6,1	6,3	
Verksamhetens nettokostnad, inklusive finansnetto (%)	3,4	5,5	3,7	
Målet är uppfyllt för år 2022.				
En jämförelse mellan dessa nyckeltal bör vara långsiktig då varaktig obalans kan urholka kommunens ekonomi. För perioden 2018 till 2022 har skatteintäkterna ökat i medel 5,1 procent medan verksamhetens nettokostnad ökat med 4,5 procent.				

Nyckeltal	Utfall 2022	Utfall 2021	Utfall 2020	Bedömning
Kommunens externa låneskuld ska över tid inte överstiga 4,0 mdkr				
Kommunens externa låneskuld, mdkr	3,6	3,5	3,4	

Nyckeltal	Utfall 2022	Utfall 2021	Utfall 2020	Bedömning
Soliditeten för kommunkoncernen ska vara oförändrad eller öka				
Soliditet, kommun-koncernen (%)	27,9	25,6	22,9	

Utvärdering av god ekonomisk hushållning ur ett finansiellt perspektiv

De 5 mål för god ekonomisk hushållning ur ett finansiellt perspektiv som anges i budget 2022–2024 bedöms uppfylla.

Därmed är den samlade bedömningen att Alingsås kommun uppfyller god ekonomisk hushållning ur ett finansiellt perspektiv år 2022.

Verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning

Nyckeltal	Medelvärde, alla kommuner 2022	Utfall 2022	Utfall 2021	Utfall 2020	Bedömning
Andel elever som klarar sin skolgång i grund- och gymnasieskola ska vara över riksgenomsnittet					
Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, kommunala skolor, andel (%)	82	84,2	87,7	90,5	
Gymnasieelever med examen inom 4 år, kommunala skolor, andel (%)	63,8	75,3	72,5	73,6	
Elever i årskurs nio som är behöriga till gymnasiet och gymnasieelever som tar examen inom fyra år är i Alingsås över genomsnittet för alla kommuner.					

Nyckeltal	Medelvärde, alla kommuner 2022	Utfall 2022	Utfall 2021	Utfall 2020	Bedömning
Brukarnas nöjdhet med hemtjänst och särskilt boende ska vara över riksgenomsnittet					
Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - helhetssyn, andel (%)	88	94	i.u.	95	
Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - helhetssyn, andel (%)	77	83	i.u.	86	
Avseende andelen brukare som är nöjda med hemtjänst och särskilt boende har Alingsås under en lång tidsperiod haft höga resultat, så även 2022. Utfallet är över riksgenomsnitt men något lägre 2022 jämfört med 2021, vilket även syns i utfallen nationellt.					

Nyckeltal	Medelvärde, alla kommuner 2022	Utfall 2022	Utfall 2021	Utfall 2020	Bedömning
Andel vuxna personer som inte återkommer i försörjningsstöd efter avslutat försörjningsstöd ska vara över riksgenomsnittet					
Ej återaktualiserade vuxna personer med försörjningsstöd ett år efter avslutat försörjningsstöd, andel (%)	80	81	86	76	
Andelen som inte återkommer i försörjningsstöd efter en period som självförsörjande minskar något mellan 2021 och 2022, men är fortfarande över genomsnittet i alla kommuner.					

Nyckeltal	Medelvärde, alla kommuner 2022	Utfall 2022	Utfall 2021	Utfall 2020	Bedömning
Andel nöjda brukare inom LSS som trivs hemma ska vara över riksgenomsnittet					
Brukarbedömning boende LSS totalt - Brukaren trivs alltid hemma	81	81	83	80	
Andel nöjda brukare inom LSS som trivs hemma minskar något mellan 2021 och 2022. Alingsås befinner sig 2022 på ett genomsnitt för alla kommuner, och uppnår således inte målet om att vara över riksgenomsnittet.					

Nyckeltal	Medelvärde, alla kommuner 2021	Utfall 2022	Utfall 2021	Utfall 2020	Bedömning
Handläggningstid bygglov ska vara lägre än riksgenomsnittet					
Handläggningstid (median) från när ansökan betraktas som fullständig till beslut för bygglov för nybyggnad av en- och tvåbostadshus, antal dagar	28	33	32	35	
Handläggningstiden för bygglov har minskat kraftigt i Alingsås de senaste åren. År 2022 är den 33 dagar, vilket är strax över ett genomsnitt för alla kommuner, vars senaste uppgift är från 2021.					

Utvärdering av god ekonomisk hushållning ur ett verksamhetsperspektiv

I budget 2022–2024 har kommunfullmäktige pekat ut fem mål med sju tillhörande nyckeltal för uppföljning som verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning. Målen har målnivåer som utgår från att Alingsås resultat inom berörda verksamhetsområden ska överstiga genomsnittet för alla kommuner. Verksamhetsmålen för god ekonomisk hushållning fångar i hög grad kvalitet och resultat i verksamheternas grunduppdrag och berör stora och kostnadsintensiva verksamhetsområden. Utifrån 2022 års utfall kan konstateras att tre av fem mål uppfylls, vilket innebär att en majoritet av målen är uppfyllda. Av dessa mål innehåller två stycken två nyckeltal vardera, vilket innebär att fem av sju nyckeltal uppfyllt målsättningen för 2022. De två mål som inte uppfylls, målet om att handläggningstiden för bygglov ska vara lägre än riksgenomsnittet och målet om brukarnas nöjdhet inom LSS, är nära respektive precis på genomsnittet för alla kommuner och sticker inte ut i relation till genomsnittet vilket tidigare var fallet för målet om handläggningstid inom bygglov. Bedömningen är att kraven på verksamhetsmålen för god ekonomisk hushållning är uppfyllda.

Samlad bedömning av god ekonomisk hushållning

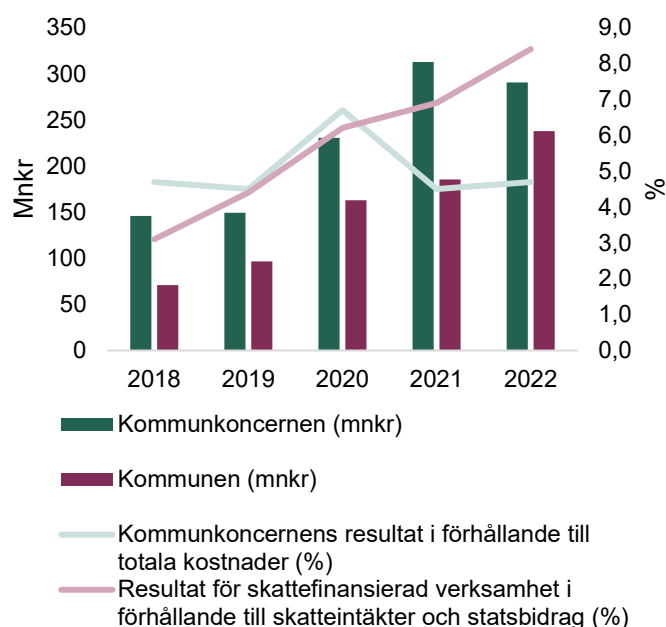
För att en kommun ska bedömas ha god ekonomisk hushållning behöver det göras en samlad bedömning över de finansiella målen och verksamhetsmålen för god ekonomisk hushållning. Alingsås kommun uppnår samtliga finansiella mål för år 2022 och majoriteten av verksamhetsmålen. Därför görs den samlade bedömningen att Alingsås kommun sammantaget har en god ekonomisk hushållning för år 2022.

Utvärdering av resultat och ekonomisk ställning

Utvärderingen av Alingsås kommuns finansiella ställning utgår från koncernperspektivet med nedbrytning till skattefinansierade, avgiftsfinansierade och affärsdrivande verksamheter. Enskilda koncernenheter kommenteras där det är relevant. Utvärderingen utgår från områdena:

- Koncernens intäkter, kostnader och resultat
- Budgetföljsamhet
- Koncernens investeringar och deras finansiering
- Pensionsskuldens utveckling
- Koncernens soliditet

Resultatutveckling

Kommunkoncernens resultat uppgick vid årets utgång till 290 mnr (313 mnr). Det genomsnittliga resultatet de fyra senaste åren, exklusive årets resultat, uppgår till ca 207 mnr. I förhållande till totala kostnader uppgår årets resultat till 8 procent (9 procent), medan det genomsnittliga värdet för den senaste femårsperioden uppgår till 7 procent.

Resultatet i den skattefinansierade verksamheten förbättrades under det gångna året. För verksamheten blev 2022 ett väldigt starkt år med ett resultat om 238 mnr (186). Årets höga resultat förklaras bland annat av en minskning av kommunens ansvarsförbindelse för pensioner, ökade skatteintäkter samt en mer positiv kommunalekonomisk utjämnning jämfört med föregående år. Kommunens exploateringsverksamhet, med reavinster på 43 mnr, har däremot ökat betydligt jämfört med 2021 års exploateringsresultat på knappt

8 mnkr. Relateras årets resultat i förhållande till skatteintäkter och statsbidrag utgör årets resultat 8,4 procent.

Inom den avgiftsfinansierade verksamheten blev årets utfall 2 mnkr (-0,2 mnkr) med ett positivt resultat gällande VA-verksamheten medan avfallsverksamheten uppvisar ett negativt resultat. VA-verksamhetens förbättrade resultat beror främst på lägre kostnader för ombyggnadsprojektet vid Nolhaga reningsverk. Avfallsverksamheten negativa resultat beror främst på kostnader av engångskaraktär kopplade till problem med slamhanteringen och återvinningscentralen i Bälunge har även haft högre kostnader för behandling av mottaget avfall. Intäkterna har även varit något lägre än planerat.

Den affärsdrivande verksamheten redovisar ett resultatöverskott om 51 mnkr (127 mnkr), vilket är en kraftig minskning gentemot föregående år. I snitt har den affärsdrivande verksamheten haft en resultatnivå om ca 74 mnkr den senaste femårsperioden. Det som skiljer sig mest mellan åren och det som förklarar den stora skillnaden i resultaten är att fastighetskoncernen redovisade reavinster motsvarande ca 69 mnkr för 2021 att jämföra med 3 mnkr för 2022. Reavinstererna 2021 avsåg bland annat försäljning av tomter på Brogården och i centrala Alingsås. Fastighetskoncernen har också sålt ett dotterbolag i samband med ombildning av 19 hyresrätter till bostadsrätter.

Budgetföljsamhet

Drift

Driftresultat i mnkr	Budget 2022	Bokslut 2022	Budget-avvikelse (mnkr)	Budget-avvikelse (%)
Skattefinansierad verksamhet	106	237	131	124
Avgiftsfinansierad verksamhet	4	2	-1	-38
Affärsdrivande verksamhet	77	51	-26	-34
Kommunkoncern	187	290	104	56

Alingsås kommunkoncerns sammanställda resultat 2022 uppgår till 290 mnkr vilket är 104 mnkr över det budgeterade resultatet på 187 mnkr.

Vad gäller den skattefinansierade verksamhetens avvikelse på 131 mnkr kommer 73 mnkr från finansieringen där ökade skatteintäkter och statliga bidrag ökat. 57 mnkr kommer från verksamheterna i kommunens nämnder där de största avvikelserna är kommunstyrelsen, där exploateringsintäkter ger ett överskott på drygt 31 mnkr och vård- och omsorgsnämnden, där ökade statsbidrag bidrar till ett

resultat på ca 14 mnkr. Ytterligare tillskott kommer från kommunens andel av Alingsås och Vårgårda Räddningstjänstförbund, som redovisar 1,7 mnkr över budget.

Den avgiftsfinansierade verksamhetens avvikelse på -1 mnkr kommer främst från minskade intäkter från VA-avgifter till följd av minskad förbrukning samt ökade kostnader för drivmedel.

Den affärsdrivande verksamheten i kommunkoncernens bolag uppvisar en budgetavvikelse på -26 mnkr vilket främst beror på att i budgeten ingick försäljningar av tomter och fastigheter med ca 17 mnkr medan utfall uppgick till ungefär 3 mnkr.

Budgetkolumnen ovan avser kommunens beslutade sammanställda budget med tillägg för budget för Alingsås och Vårgårda räddningstjänstförbund. Fördjupad information gällande verksamheternas resultat återfinns för skatte- och avgiftsfinansierad verksamhet i driftredovisningen medan ytterligare information för den affärsdrivande verksamheten finns i respektive aktiebolags årsredovisning.

Investering

Investeringar i mnkr	Budget 2022	Bokslut 2022	Budget-avvikelse (mnkr)	Budget-avvikelse (%)
Skattefinansierad verksamhet	150	118	32	21
Avgiftsfinansierad verksamhet	132	104	27	21
Affärsdrivande verksamhet	547	420	127	23
Kommunkoncernen	830	643	187	23

Alingsås kommunkoncerns sammanställda investeringar 2022 uppgår till 643 mnkr vilket är 187 mnkr under budgeterade investeringar på 830 mnkr.

Den skattefinansierade verksamhetens avvikelse på -32 mnkr är hänförlig till samhällsbyggnadsnämnden samt exploateringsverksamheten inom kommunstyrelsen. I båda fallen beror avvikelserna på att investeringar senarelagts alternativt utförts under budget.

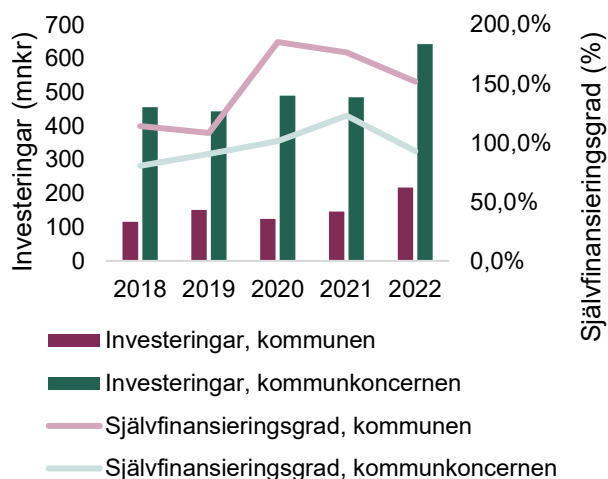
Den avgiftsfinansierade verksamhetens avvikelse på -27 mnkr kommer från senarelagda investeringar gällande fordon, VA-ledningsnät samt Nolhaga reningsverk.

Den affärsdrivande verksamhetens avvikelse på -127 mnkr, med ett utfall för investeringar om 420 mnkr mot budgeterat 547 mnkr, beror främst på projekt som senarelagts eller blivit försenade.

Kommunkoncernens investerings- och finansieringsverksamhet

Investeringsverksamheten

Som framgått ovan investerade Alingsås kommunkoncern för 643 mnkr. Majoriteten av investeringsvolymen i kommunkoncernen är hänförlig till bolagskoncernen och främst AB Alingsåshem och Fabs AB. Självfinansieringsgraden av årets investeringar uppgick vid årets utgång till 93 procent (123), vilket kan jämföras med den genomsnittliga självfinansieringsgraden för den senaste femårsperioden om 98 procent. Minskningen av självfinansieringsgraden i jämförelse med föregående period beror på skillnader i resultat och total investeringsvolym. En hög självfinansieringsgrad inom kommunkoncernen är av vikt då det innebär att kommunkoncernen kan hantera finansieringen utan att öka låneskulden.

Långfristiga skulder

Kommunkoncernens samlade låneskuld mot kreditinstitut uppgick vid årets början till 3 503 mnkr. Alingsås kommuns del uppgick till 3 496 mnkr. Till detta ingår även Alingsås kommuns andel om 7 mnkr av det lån som Alingsås och Vårgårda Räddningstjänst tog upp 2019. Under året har kommunen genomfört nyupplåning som uppgår till 130 mnkr. Låneskulden uppgår därmed till 3 633 mnkr. Kommunen administrerar upplåning och utlåning till koncernen genom internbanken.

Soliditet

Soliditet i %	2022	2021	2020	2019	2018
Koncernen (fullfonderingsmodell)	27,9	25,6	22,9	20,8	19,3
Kommunen (fullfonderingsmodell)	21,2	18,7	16,8	14,6	13,7
Koncernen (blandmodell)	37,3	36,0	34,2	33,0	32,1
Kommunen (blandmodell)	32,1	30,7	29,8	28,3	28,0

Soliditet är ett mått på det långsiktiga finansiella handlingsutrymmet och mäter hur mycket av tillgångarna som finansierats med eget kapital. Soliditetsutvecklingen beror på förändring av eget kapital och tillgångar. För 2022 uppgick soliditeten för kommunkoncernen vid årets utgång till knappt 28 procent, vilket betyder en ökning mot föregående år om totalt 2,3 procentenheter. Soliditetsutvecklingen förklaras av att kommunkoncernen även detta året presterade ett starkt resultat. Alingsås kommun har ingen specifikt uttalad soliditetsnivå att nå utöver att soliditeten ska hållas på en jämn nivå eller öka. Att soliditetsnivån mellan åren är jämn och ökar är positivt då det skapar ett ökat handlingsutrymme för kommunkoncernen att kunna hantera oförutsägbara händelser och eventuella fluktuationer i resultatutvecklingen. Ur ett koncernperspektiv är det av stor vikt att bolagen inom den affärsdrivande verksamheten har en gynnsam och stabil soliditet, annars riskerar kommunen att behöva tillskjuta medel om de drabbas av finansiella svårigheter.

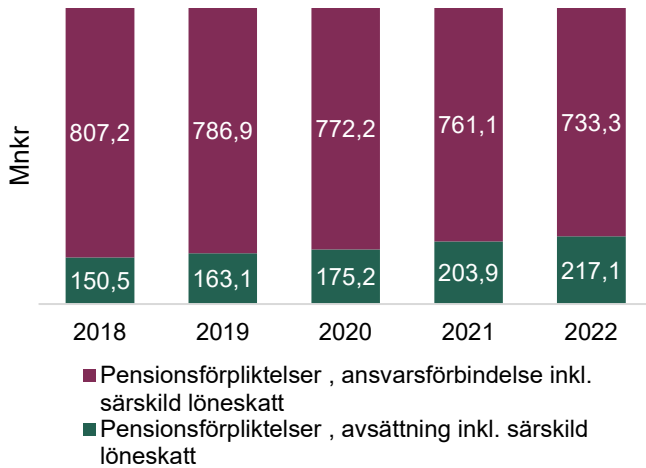
Pensionsskuld

Den totala pensionsskulden för kommunkoncernen i Alingsås uppgår vid årets utgång till 950,5 mnkr, vilket är en minskning med 14,5 mnkr jämfört med föregående år (965,0 mnkr). Pensionsskulden väntas minska ytterligare de kommande 40 åren. Detta beror på förändringar i pensionsavtalet som går från förmånsbestämda pensioner till avgiftsbestämda pensioner.

Det faktum att pensionsskulden över tid kommer att minska är gynnsamt för kommunens skuldsättning. Att pensionsskulden minskar har en positiv inverkan på kommunens soliditet, detta mot bakgrund av att kommunen följer fullfonderingsmodellen vid redovisning av pensionsskulden. Detta innebär att pensionsskulden redovisas som en avsättning i balansräkningen och inte som en ansvarsförbindelse utanför balansräkningen. Den totala pensionsskulden visualiseras i balansräkningen på balansräkningens skuldsida vilket medför en lägre soliditetsnivå än vid redovisning av pensionsskulden i form av

blandmodellen. Detta medför att soliditeten blir lägre för Alingsås kommun än för kommuner som redovisar pensionen i form av en ansvarsförbindelse.

För ytterligare upplysningar om pensionskulden, se avsnittet Analys av pensionskulden.

Slutsatser avseende resultat och ekonomisk ställning

Sammanfattningsvis har resultatutvecklingen de senaste åren för den kommunala koncernen varit mycket stark med ett genomsnittligt resultat under den senaste femårsperioden om ca 225 mnkr. År 2022 blev ett historiskt starkt år resultatmässigt för kommunen med ett samlat resultat om 238 mnkr (186 mnkr). Resultatet för den kommunala koncernen uppgick vid årets utgång till 290 mnkr (313 mnkr). Den goda resultatutvecklingen i kommunen förklaras främst av höga exploateringsintäkter, fortsatt positiv ökning av skatteintäkter och statsbidrag. Bolagskoncernens resultat har minskat väsentligt, från 127 mnkr 2021 till ca 51 mnkr i år, vilket är förklarligt då stora försäljningar av tomter och fastigheter skedde 2021. Under 2022 har belåningen ökat och i takt med allt högre investeringstakt så har kommunkoncernen inte helt kunnat finansiera investeringarna med egna medel likt 2021. Beaktat omvärldsläge med lågkonjunktur, inflation och det i övrigt oroliga läget i världen, och i vår närhet, finns fortsatta utmaningar att arbeta med men en stabil ekonomi ger bra förutsättningar för att ta sig an kommande utmaningar inom både ekonomi- och verksamhetsutveckling.

Balanskravsresultat

Balanskravet är ett krav på ekonomisk balans mellan intäkter och kostnader som regleras i kommunallagen. Balanskravet innebär att budget ska upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna. Om kostnaderna är

större än intäkterna under ett enskilt år uppstår ett underskott som ska återställas inom de tre påföljande åren. Balanskravet avser kommunens nämnds- och förvaltningsorganisation.

Enligt gällande normering redovisas balanskravsutredningen nedan. Balanskravsutredningen syftar till att visa hur balanskravsresultatet har uppstått. Huvudprincipen vid avstämning av balanskravet är att intäkterna ska överstiga kostnaderna och att realisationsvinster inte ska inräknas i intäkterna då avstämningen görs. Därför börjar balanskravsutredningen med årets resultat enligt resultaträkningen som justeras för samtliga realisationsvinster vid avyttring av anläggningstillgångar. Därtill finns det möjlighet att gottgöra resultatet för realisationsvinster/förluster som uppstått vid avyttring av tillgångar om dessa avyttringar bidrar till en god ekonomisk hushållning (t.ex. kostnadsbesparingar) i framtiden. Återföring ska också ske av realiserade vinster och förluster i värdepapper. Eftersom kommunen redovisar pensionsförplikterna enligt fullfonderingsmodellen justeras denna effekt i balanskravsresultatet.

Alingsås kommun har uppfyllt balanskravet sedan det infördes år 2000. Det finns därmed inget tidigare underskott att återställa. Balanskravsresultatet uppgår år 2022 till 243 mnkr, vilket innebär att Alingsås kommun uppnår kravet om en balans mellan intäkter och kostnader. Årets balanskravsresultat är en förbättring mot föregående års balanskravsresultat.

Belopp i mnkr	2022	2021
Årets resultat enligt resultaträkningen	238	186
Samtliga reavinst	-1	-1
Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	0	0
Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	0	0
Orealiserade vinster och förluster i värdepapper	31	-5
Återföring av realiserade vinster och förluster i värdepapper	4	1
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	271	180
Pensionsförpliktelser intjänade före 1998	-28	-11
Årets balanskravsresultat	243	169

Alingsås kommun har beslutat att inte tillämpa någon resultatutjämningsreserv (RUR), vilket innebär att ingen redovisning av denna görs.

Det strukturella resultatet erhålls genom att balanskravsresultatet justeras för reavinster från tomtförsäljningar. Reavinster från tomtförsäljningar uppgår till 43 mnkr. Kommunens budget för 2022 anger att det strukturella resultatet bör uppgå till minst 3 procent av skatter och generella statsbidrag för att möta kommande finansieringsbehov. Det strukturella resultatet enligt ovanstående definition uppgår till 200 mnkr, vilket motsvarar 7 procent av skatter och generella statsbidrag.

Väsentliga personalförhållanden

Personalredovisning

I december 2022 var antalet tillsvidareanställda 3 184 personer vilket motsvarar en ökning med 42 medarbetare jämfört med 2021. Ökningen återfinns inom samtliga nämnder, med störst antal inom vård- och omsorgsnämnden.

Att antalet årsarbetare har ökat mer än antalet tillsvidareanställda kan förklaras av det fortsatta arbetet med heltidsresan inom framförallt vård- och omsorgsnämnden samt barn- och ungdomsnämnden där nämnderna arbetar med att erbjuda ökad sysselsättningsgrad till medarbetare som inte har en heltidstjänst. Den genomsnittliga sysselsättningsgraden har under året ökat med 0,4 procentenheter till 96,1 procent.

Den utförda tiden av timavlönade har minskat relativt kraftigt under året med motsvarande 41,1 årsarbetare vilket delvis kan förklaras av att kärnverksamheten på ett mer ändamålsenligt sätt kunnat planera sin grundbemanning och verksamhet jämfört med under pandemin. Behovet av tillfälliga förstärkningar av övrig verksamhet har också minskat, exempelvis har kommunens test- och smittspårningsverksamhet avvecklats under året.

Inom vård- och omsorgsnämnden har en större andel sommarvikarier anställts på månadsanställning än tidigare samtidigt som äldreomsorgen månadsanställt de vikarier som deltar i äldreomsorgslyftet på arbetstid. Barn- och ungdomsnämnden har fortsatt arbetet med att öka grundbemanning vilket har bidragit till färre visstidsanställda och timvikarier jämfört med föregående år.

Kommunens totala personalomsättning har under året ökat med 2,5 procentenheter till 10,7 procent. Därmed fortsätter personalomsättningen att öka och återgå till mer normala nivåer likt före pandemin. Troligtvis har konjunkturen och den ekonomiska utvecklingen under senare delen av året i kombination med en mer osäker

arbetsmarknad bidragit till att omsättningen inte har ökat ytterligare.

Bland de grupper som haft högst personalomsättning under året återfinns främst utbildade och legitimerade yrkesgrupper inom vård och omsorg så som sjuksköterskor, undersköterskor och socialsekreterare. Även elevassistenter har haft en hög omsättning under året.

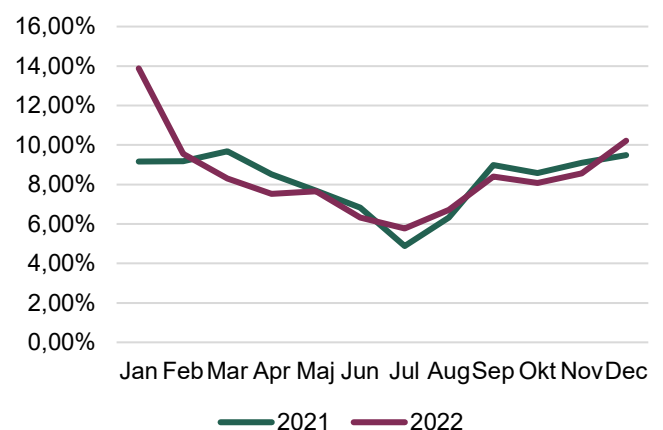
Medelåldern för tillsvidareanställda inom Alingsås kommun fortsätter att minska något, från 45,5 till 45,3 jämfört med 2021.

Antal anställda	2022	2021	Differens
Tillsvidare	3 184	3 142	42
varav kvinnor	2 480	2 467	13
varav män	704	675	29
Visstid	341	332	9
varav kvinnor	233	238	-5
varav män	108	94	14

Årsarbetare*	2022	2021	Differens
Tillsvidare	3 060	3 008	52
varav kvinnor	2 372	2 348	24
varav män	688	660	28
Visstid	301	293	8
varav kvinnor	208	209	-1
varav män	93	84	9

*Antalet heltidsanställningar enligt anställningsavtalen summerat utgör antalet årsarbetare, exklusive vilande anställningar.

Sjukfrånvaro

Den arbetade tiden utförd av månadsanställdas ordinarie arbetstid utgjorde totalt 89 procent av all arbetad tid inom kommunen under 2022 och 9,1 procent för timavlönade. Jämfört med föregående år har andelen tid utförd av timavlönade minskat med 0,6

procent. Den sammanlagda övertiden har samtidigt ökat under året, från 23 till 32 årsarbetare, varav den absoluta merparten inom vård- och omsorgsnämnden.

Frånvaro till följd av vård av sjukt barn har under året ökat från 30,8 till 32,6 årsarbetare jämfört med 2021 och förklaras av förhållningssätt kopplat till covid-19.

Kompetensförsörjning

Flertalet av nämnderna har fortsatt rekryteringssvårigheter kopplat till vissa befattningar under året. Det råder brist på bland annat förskollärare, lärare i fritidshem samt lärare i grund- och grundsärskola. Det är också svårare än tidigare att rekrytera vård- och omsorgspersonal med rätt utbildning. Rekryteringen av vikarier för att bemanna sommaren har, liksom i övriga landet, varit ovanligt ansträngd. Detta på grund av att det varit få kvalificerade sökande till utannonserade tjänster. Utmaningen att hitta erfarna specialister inom olika yrken i kommunen kvarstår.

Nämnderna har under året arbetat vidare med ett antal riktade aktiviteter i syfte att säkra kompetensförsörjningen:

- Medarbetarskap
- Satsningar på språkutbildningar samt kunskapslyft i digitalisering
- Samverkan med Vård- och omsorgscollege
- Projekt kompetensförstärkning förskola
- Test av alternativa bemannings- och schemamodeller

Arbetet med att ta fram ny medarbetarpolicy samt att utveckla arbetet med den strategiska kompetensförsörjningen pågår på både förvaltnings- och kommunnivå. Under året har en kommungemensam process testats inom några av förvaltningarnas ledningsgrupper i syfte att ta fram nya eller förstärka befintliga strategier, för att möta kompetensförsörjningsbehovet.

Kommunens ledarutvecklingsprogram har genomförts enligt plan med utbildningar i Indirekt ledarskap (IL), Utvecklande ledarskap (UL) och Utveckling av grupp och ledare (UGL). Ledardagar med alla kommunens chefer har genomförts under året.

Sammantaget har både nämnderna och det kommungemensamma arbetet med

kompetensförsörjningen haft ett särskilt fokus på att behålla och utveckla befintliga medarbetare.

Arbetsmiljö

Nämnderna har under perioden arbetat med riktade arbetsmiljöinsatser i syfte att omhänderta uppsatta arbetsmiljömål samt åtgärder utifrån genomförda skyddsronder.

Pulsmätningar, som syftar till att skapa förutsättningar för dialog kring engagemang och trivsel i organisationen, har genomförts enligt plan under hösten. Pulsmätningen ersätter tidigare medarbetarenkät och första mätning genomfördes under hösten 2022. Det övergripande resultatet från pulsmätningen visade att medarbetare i kommunen generellt upplever högt engagemang och trivsel. De risker som identifierats kan härledas framför allt till faktorer kopplat till hög arbetsbelastning samt till uppföljning och utvärdering av mål

Samarbetet mellan Försäkringskassan, vårdcentralerna i Alingsås, Vårgårda och Herrljunga samt företagshälsovården har fördjupats genom att parterna bedriver ett gemensamt utvecklingsprojekt kring sjukfall där det finns samverkande faktorer som komplicerat planering för återgång i arbete. Utvärderingen av utvecklingsprojektet pekar på att ett systematiskt arbetssätt kring sjukfall är gynnsamt för att minska sjukfrånvaron.

Den årliga uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet visar att införandet av det nya arbetssättet för det systematiska arbetsmiljöarbetet har genomförts enligt plan. Det kan dock konstateras att införandet har inneburit en stor förändring för hela organisationen och det har tagit tid att hitta formerna för arbetet.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaro (%)	2022	2021	Differens
Total	8,4	8,2	0,2
varav kvinnor	9,4	9,2	0,2
varav män	5,2	5,1	0,1
<29 år	6,3	6,1	0,2
30–49 år	8,1	8,0	0,1
50 år>	9,5	9,1	0,4
Dag 1–14	4,2	3,7	0,5
Dag 15–59	1,1	1,2	-0,1
Dag 59>	3,1	3,3	-0,2

Kommunens totala sjukfrånvaro har under perioden ökat marginellt med 0,2 procentenheter jämfört med 2021. Kvinnor (9,4 procent) och medarbetare över 50 år (9,5 procent) är alltså de grupper med högst andel sjukfrånvaro. Dessa grupper har också stått för den största ökningen under året.

Andelen långtidsskrivna (60 dagar och mer) uppgick under perioden till 37,2 procent av den totala sjukfrånvaron, vilket är en minskning motsvarande 2,6 procentenheter. Av den totala sjukfrånvaron är det sjukintervall dag 1–14 som varit mest framträdande under året och som stått för ökningen, medan övrig sjukfrånvaro från dag 15 och uppåt har minskat något.

Bland nämnderna har utvecklingen skiljt sig åt under året. Barn- och ungdomsnämnden och kommunledningskontoret har minskat sin sjukfrånvaro med 0,7 procentenheter respektive 0,2 procentenheter, medan samhällsbyggnadsnämnden tvärtom stått för den största ökningen under året motsvarande 2,8 procentenheter följt av socialnämnden på 2,4 procentenheter.

Sjukfrånvaron är fortsatt hög inom kontaktyrken så som barnskötare, elevassistenter, undersköterskor och förskollärare som innehar en högre sjukfrånvaro än genomsnittet, både i nuläget och historiskt. Diagnoser kopplat till psykisk ohälsa utgör fortsatt en av de främsta orsakerna till sjukfrånvaron av de pågående sjukfall som omfattas av sjukpenning via Försäkringskassan.

Sett till hur den totala sjukfrånvaron har utvecklats månadsvis under året går det att urskilja en förhöjd nivå under januari som därefter minskat och stabiliserats på en liknande nivå som under föregående år. Orsak till den höga nivån under vintern och våren 2022 har en tydlig koppling till covid-19.

Tillbud och arbetsskador

	2021	2022	Differens
Tillbud	1 227	1 411	184
Arbetsskador	547	409	-138

Under året anmäldes totalt 1 411 tillbud vilket är en ökning från 1 227 under föregående år. Antalet anmälda arbetsskador har under året minskat från 547 till 409 stycken, varav 107 har genererat sjukfrånvaro.

Tillbuderna och arbetsskadorna återfinns framförallt inom yrkesområden i vård och omsorg och förskola och har främst orsakats av psykisk överbelastning, fall, skada av annan person samt olika situationer kopplat till smitta covid-19.

Arbetsskadorna har minskat i förhållande till året innan, vilket delvis bedöms vara en konsekvens av att covid-19 sedan i våras inte längre klassas som en samhällsfarlig sjukdom. Nämndernas förebyggande arbete kopplat till kända riskområden kan också utgöra en delförklaring till den minskade andelen arbetsskador.

Ökningen av tillbud kan härledas till att nämnderna arbetat mer systematiskt med tillbudsrapporteringen, vilket medverkat till en ökad benägenhet att anmäla händelser.

Förväntad utveckling

I den senaste skatteunderlagsprognosen från SKR framgår att den ekonomiska utvecklingen i Sverige ser utmanande ut de närmsta åren. En högre inflation och ett nytt tjänstepensionsavtal gör att kommunens pensionskostnad kommer öka drastiskt under 2023 och 2024. Samtidigt kommer kommunens hyreskostnader och andra kostnader som är direkt kopplade till inflationen att öka ordentligt jämfört med tidigare år. På längre sikt står Alingsås likt övriga kommuner inför utmaningen att klara av det demografiska trycket och en lägre intäktsutveckling. Det krävs en ekonomi i balans för att kunna fortsätta utveckla kommunens verksamheter och uppnå en god kvalitet. Kommunkoncernen står inför stora investeringsbehov innevarande och kommande år som påverkar den finansiella ställningen.

FINANSIELLA RAPPORTER

Resultaträkning

Belopp i mnkr	Not	Kommunen			Kommunkoncernen	
		Budget 2022	Bokslut 2022	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Bokslut 2021
Verksamhetens intäkter	3,11		730	674	1 239	1 211
Verksamhetens kostnader	4,11		-3 204	-3 122	-3 406	-3 288
<i>Verksamhetens nettokostnader exklusive avskrivningar</i>		-2 510	-2 474	-2 447	-2 167	-2 077
Avskrivningar	5	-89	-93	-73	-308	-285
Verksamhetens nettokostnader		-2 599	-2 567	-2 521	-2 475	-2 362
Skatteintäkter	6	2 133	2 212	2 085	2 212	2 085
Generella statsbidrag och utjämning	7	599	625	615	625	615
Verksamhetens resultat		133	270	179	362	338
Finansiella intäkter	8,11	33	55	38	16	7
Finansiella kostnader	9,11	-57	-87	-32	-88	-32
Resultat efter finansiella poster		109	238	186	290	313
Extraordinära poster	10			0		0
Årets resultat		109	238	186	290	313

Balansräkning

Belopp i mnkr	Not	Kommunen			Kommunkoncernen	
		Budget 2022	Bokslut 2022	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Bokslut 2021
<i>Anläggningstillgångar</i>		1 411				
Immateriella anläggningstillgångar	12		2	2	2	2
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>						
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	13		1 113	990	4 839	4 440
Maskiner och inventarier	13		129	129	849	834
Övriga materiella anläggningstillgångar						
Finansiella anläggningstillgångar	14		92	88	16	12
Summa anläggningstillgångar		1 411	1 336	1 208	5 706	5 288
<i>Omsättningstillgångar</i>		5 073				
Förråd mm	15		12	17	23	27
Fordringar	16		3 683	3 394	367	312
Kortfristiga placeringar	17		1 069	901	1 069	901
Kassa och bank	18		637	826	641	827
Summa omsättningstillgångar		5 073	5 401	5 138	2 100	2 066
Summa tillgångar		6 484	6 737	6 346	7 806	7 355
<i>Eget kapital, avsättningar och skulder</i>						
Eget kapital	19					
Årets resultat		109	238	186	290	313
Övrigt eget kapital		1 167	1 190	1 004	1 886	1 573
Summa eget kapital		1 276	1 428	1 190	2 176	1 886
<i>Avsättningar</i>						
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	20	936	934	950	950	965
Andra avsättningar	21	52	72	62	265	235
Summa avsättningar		988	1 006	1 012	1 215	1 200
<i>Skulder</i>						
Långfristiga skulder	22	3 004	3 062	2 967	3 070	2 975
Kortfristiga skulder	23	1 216	1 241	1 177	1 345	1 294
Summa skulder		4 220	4 303	4 145	4 415	4 269
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		6 484	6 737	6 346	7 806	7 355
Panter och ansvarsförbindelser						
Panter och därmed jämförliga säkerheter	24		Inga	Inga	Inga	Inga
Pensionsförpliktelser som inte har tagits upp bland skulderna eller avsättningarna			0	0	0	0
Övriga ansvarsförbindelser	25		7	7	0	0

Kassaflödesrapport

Belopp i mnkr	Not	Kommunen			Kommunkoncernen	
		Budget 2022	Bokslut 2022	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Bokslut 2021
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN						
Årets resultat		109	238	186	290	313
Justering för ej likviditetspåverkande poster	26	142	166	159	401	406
Övriga likviditetspåverkande poster	27	-29	-222	-226	-219	-220
Poster som redovisas i en annan sektion	28	0	-1	-2	-4	-89
<i>Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital</i>		222	181	117	468	410
Ökning/minskning av periodiserade anslutningsavgifter		0	-7	-5	-7	-5
Ökning/minskning kortfristiga fordringar		-100	-289	-19	-50	-39
Ökning/minskning förråd och varulager		0	5	3	3	7
Ökning/minskning kortfristiga skulder		-12	12	6	-83	-27
Kassaflöde från den löpande verksamheten		110	-98	101	331	347
INVESTERINGSVERKSAMHETEN						
Investering i anläggningstillgångar		-277	-218	-147	-618	-485
Försäljning av anläggningstillgångar			1	2	13	94
Omklassificering och ej aktiverbara kostnader			0	0	0	0
Investering i finansiella anläggningstillgångar			-4	-4	-42	-4
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-277	-221	-149	-647	-395
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN						
Nyupptagna lån		100	131	105	131	105
Amortering av skulder för finansiell leasing			-1	-1	-1	-1
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		100	130	104	130	104
BIDRAG TILL STATLIG INFRASTRUKTUR						
Utbetalning av bidrag till statlig infrastruktur			0	-1	0	-1
Årets kassaflöde		-67	-189	56	-186	55
Likvida medel vid årets början		679	826	771	827	772
Likvida medel vid årets slut		612	637	826	641	827

Fullfonderingsmodell

Till och med 2016 har kommunen redovisat pensionerna enligt blandmodellen, vilket även dåvarande lag (1997:614) om kommunal redovisning angav. Under 2017 valde Alingsås kommun att byta redovisningsprincip för redovisning av pensioner vilket fortsättningsvis strider mot den nya lagen (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning. I syfte att erhålla en jämförelse mellan de olika metoderna anges nedan resultat- och balansräkning i korthet för 2022 och 2021 med bland- respektive fullfonderingsmodell.

Orsaken till byte av redovisningsprincip är att det ger en mer rättvisande bild av kommunens finansiella ställning och att de grundläggande principerna om öppen och tydlig redovisning följs på ett bättre sätt. Övergång från bland- till fullfonderingsmodell kan öka politikernas och tjänstemäns förståelse av ekonomisk ställning och resultat, vilket i sin tur underlättar planeringen av ekonomin och verksamheten.

Resultaträkning		Blandmodell	Fullfond	Blandmodell	Fullfond
Belopp i mnkr	Not	2022	2022	2021	2021
Verksamhetens intäkter		730	730	674	674
Verksamhetens kostnader	Not 1	-3 250	-3 204	-3 144	-3 122
Avskrivningar		-93	-93	-73	-73
Verksamhetens nettokostnader		-2 613	-2 567	-2 543	-2 521
Skatteintäkter		2 212	2 212	2 085	2 085
Generella statsbidrag och utjämning		625	625	615	615
Verksamhetens resultat		224	270	157	179
Finansiella intäkter		55	55	38	38
Finansiella kostnader	Not 1	-69	-87	-21	-32
Resultat efter finansiella poster		210	238	174	186
Extraordinära poster		0	0	0	0
Årets resultat		210	238	174	186

Balansräkning		Blandmodell	Fullfond	Blandmodell	Fullfond
Belopp i mnkr	Not	2022	2022	2021	2021
Tillgångar					
Summa anläggningstillgångar		1 336	1 336	1 208	1 208
Summa omsättningstillgångar		5 401	5 401	5 138	5 138
Summa tillgångar		6 737	6 737	6 346	6 346
Eget kapital, avsättningar och skulder					
Årets resultat		210	238	174	186
Övrigt eget kapital		1 951	1 190	1 776	1 004
Summa eget kapital	Not 2	2 161	1 428	1 951	1 190
Summa avsättningar	Not 3	273	1 006	251	1 012
Summa skulder		4 303	4 303	4 145	4 145
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		6 737	6 737	6 346	6 346

Not 1

Resultateffekten för 2022 är 27,8 mnkr bättre enligt fullfonderingsmodellen, vilket också är förändringen av ansvarsförbindelsen mellan åren 2021 och 2022.

Resultateffekten för 2021 var 11 mnkr bättre enligt fullfonderingsmodellen, vilket är förändringen av ansvarsförbindelsen mellan åren 2020 och 2021.

Not 2

Om kommunen hade redovisat enligt blandmodellen skulle eget kapital ha ökat med ansvarsförbindelsens ingående värde per 2022-01-01, d.v.s. 761 mnkr. Samma gäller 2021 och då skulle ökningen ha varit 772 mnkr.

Not 3

Ansvarsförbindelsen 2022 har lyfts ut från avsättningen, d.v.s. ingående balans (761 mnkr) reducerat med förändringen som finns i resultatet (27,8 mnkr). Samma gäller för 2021.

Noter

Not 1 Redovisningsprinciper

Inledning

Årsredovisningen är till stor del upprättad i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning (2018:597) och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning. Väsentligt avsteg från gällande lagstiftning är att Alingsås kommun lyft in ansvarsförbindelsen som en avsättning i balansräkningen. Enligt Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning ska en förpliktelse att betala ut pensionsförmåner som intjänats före år 1998 inte tas upp som skuld eller avsättning.

Orsaken till byte av redovisningsprincip avseende pensionsförpliktelserna är att det ger en mer rättvisande bild av kommunens finansiella ställning och att de grundläggande principerna om öppen och tydlig redovisning följs på ett bättre sätt. Övergång från bland- till fullfonderingsmodell kan öka politikernas och tjänstemäns förståelse av ekonomisk ställning och resultat, vilket i sin tur underlättar planeringen av ekonomin och verksamheten. Likt tidigare år redovisar kommunen en jämförande uppställning i årsredovisningen enligt blandmodell respektive fullfonderingsmodell i syfte att visa på skillnaderna.

Kommunen följer från och med 2020 rekommendation R5 Leasing från Rådet för kommunal redovisning, vilken innebär att delar av kommunens leasingåtaganden klassificeras som finansiell leasing. Finansiella avtal redovisas som anläggningstillgång och förpliktelsen att betala leasingavgiften redovisas som en skuld i balansräkningen. Övergången sker successivt och innebär att de avtal avseende leasing och hyra av lös egendom som tecknats från och med 2020-01-01 redovisas i enlighet med RKR R5. Övriga avtal redovisas som operationella. Från 2021 tillämpas RKR R5 på nya externa hyresavtal. Inga nya externa hyresavtal av väsentlighet har tecknats under 2021.

Under 2022 påbörjade man en genomgång av externa hyresavtal, syftet är att bedöma huruvida fler avtal ska tas upp som finansiella hyresavtal i redovisningen.

Koncerninterna avtal har ej tagits upp som finansiella avtal i Alingsås kommuns räkenskaper. Skälet är att de bedöms omfattas av de sammanställda räkenskaperna. Totalt finns vid utgången av året (LÄGG TILL ANTAL) st. sådana koncerninterna avtal av olika omfattning och karaktär.

Finansiella leasingavtal med ett avtalsvärde per objekt understigande ett halvt prisbasbelopp har klassificerats

som ej uppsägningsbara operationella avtal och redovisas därför inte som anläggningstillgång. Avtal med nyttjandeperiod 3 år eller mindre klassas som operationellt även om det i övrigt uppfyller kriterierna för finansiellt avtal.

Inga andra redovisningsprinciper är ändrade 2022 förutom ovanstående förändring gällande finansiell leasing.

Enligt 5 kap. 5 § LKBR ska intäkter eller kostnader i annan verksamhet än kommunens normala verksamhet redovisas som extraordinära poster. En post ska klassificeras som extraordinär om händelsen eller transaktionen som ger upphov till posten saknar ett tydligt samband med kommunens normala verksamhet, om händelsen eller transaktionen är av sådan typ att den inte kan förväntas inträffa ofta eller regelbundet och om posten uppgår till ett väsentligt belopp. Inga sådana poster finns 2021. Jämförelsestörande poster särredovisas när dessa förekommer i egen not, se not 11. Jämförelsestörande poster är ett resultat av händelser eller transaktioner som inte är extraordinära, men som är viktiga att uppmärksamma vid jämförelser med andra perioder.

Värderings- och omräkningsprinciper

Anläggningstillgångar

Utvecklingsarbete och immateriella rättigheter av väsentligt värde som medför framtida ekonomiska fördelar tas upp som immateriell tillgång. Immateriella anläggningstillgångar är upptagna till anskaffningsvärde minus avskrivning och eventuell nedskrivning. Med väsentligt värde menas minst ett halvt prisbasbelopp. Förvärvade IT-licenser skrivs av linjärt under avtalstiden som är mellan 3–5 år.

Materiella anläggningstillgångar avsedda för stadigvarande bruk eller innehav med en nyttjandeperiod om minst 3 år klassificeras som anläggningstillgång om beloppet överstiger gränsen för mindre värde. Gränsen för mindre värde är 10 000 kr.

Materiella anläggningstillgångar är upptagna till anskaffningsvärde minus avskrivning och eventuell nedskrivning. Avskrivning sker linjärt för samtliga anläggningstillgångar som är utsatta för värdeminskning. Materiella anläggningstillgångar som har betydande komponenter med väsentlig skillnad i nyttjandeperiod skrivs av separat. Komponentindelning görs främst inom gatu- och VA-verksamheten där det finns framtagna mallar. Mallarna används i de flesta fall men det åligger ansvarig projektledare att för varje enskilt projekt göra en bedömning. Detta kan ske

utifrån exempelvis hur trafikerad gatan är, vilka markförhållanden som råder etc.

Omprovning av nyttjandeperioden sker om det finns omständigheter som pekar på att det är nödvändigt, t.ex. verksamhetsförändringar, förändrad teknik etc.

Finansiella leasingavtal med ett avtalsvärde per objekt överstigande ett halvt prisbasbelopp har klassificerats som anläggningstillgångar från och med 2020. Ingen omräkning är gjord för tidigare år.

Samtliga aktier och andelar är värderade till det lägsta av anskaffningsvärdet och marknadsvärdet.

Omsättningstillgångar

Kundfordringar och övriga kortfristiga fordringar är upptagna till det belopp varmed de beräknas inflyta.

För placeringsmedel värderade till verkligt värde har börskursen den 31/12 använts.

Tomter för försäljning värderas kollektivt per exploateringsstapp där totala utgifterna fördelas per tomt utifrån yta. I anskaffningsvärdet ingår mark, andel av projektering och direkta utgifter för åtgärder på tomtmarken för projekt från och med 2016.

Leasing

Finansiella leasingavtal med ett avtalsvärde per objekt understigande ett halvt prisbasbelopp har klassificerats som ej uppsägningsbara operationella avtal och redovisas därför inte som anläggningstillgång.

Skulder och avsättningar

Erhållna anläggningsavgifter för VA redovisas som en förutbetalad intäkt och periodiseras på liknande sätt som anläggningen.

Erhållna offentliga investeringsbidrag redovisas som en förutbetalad intäkt och periodiseras över anläggningens nyttjandeperiod. Är anläggningen komponentindelad delas även bidraget upp på samma sätt.

Tidigare redovisades anläggningsavgifter och offentliga investeringsbidrag så att de reducerade det bokförda värdet. Korrigerings för anläggningsavgifter/investeringsbidrag före 2012 har inte gjorts.

Avsättning för pensioner värderas enligt RIPS i enlighet med RKR R10. KPA är Alingsås kommuns pensionsadministratör.

Övriga avsättningar har tagits upp till det belopp som bedöms krävas för att reglera förpliktelser i framtiden.

Driftredovisningen

Löner har belastats med ett personalomkostnadspålägg på 39,8 procent som inkluderar sociala avgifter och pensionskostnader. Personalomkostnadspålägget är i grunden 39,25 procent men kommunen lägger sedan till 0,55 procent i facklig avgift.

Materiella och immateriella anläggningstillgångar belastas med verklig avskrivningskostnad.

Markförsäljningar redovisas som kortfristig skuld till dess att resultatföring sker.

Kostnader för IT och telefoni interndeberas utifrån självkostnad och verkligt nyttjande.

Gemensam central administration som ekonomi, personal och upphandling fördelas inte ut på de olika verksamheterna.

Sammanställd redovisning

Den sammanställda redovisningen är ett sammandrag av kommunens, räddningstjänstförbundets och bolagskoncernens resultat- och balansräkningar samt kassaflödesanalyser. I den kommunala koncernen ingår samtliga bolag och kommunalförbund som kommunen har minst 20 procents inflytande i. I kommunkoncernen ingår de bolag och förbund som framgått av tidigare redovisad organisationsbild.

Konsolideringsprinciper

Den sammanställda redovisningen har upprättats enligt förvärvsmetoden vilket innebär att dotterbolagens egna kapital vid förvärvet, fastställt som skillnaden mellan tillgångarnas och skuldernas verkliga värden, elimineras i sin helhet. Internvinster inom kommunkoncernen elimineras i sin helhet.

Interna poster av väsentlig betydelse har eliminerats. Obeskattade reserver med avdrag för uppskjuten skatt har redovisats som eget kapital.

Avsättningar

Pensionsskulden hanteras olika i kommunkoncernen. Kommunen, Alingsås Energi Nät AB och Alingsås och Vårgårda Räddningstjänstförbund är med i KPA och redovisar således skulden i balansräkningen.

Not 2 Uppskattningar och bedömningar

Upprättande av års- och koncernredovisning enligt lagen om kommunal bokföring och redovisning (2018:597) och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning samt enligt BFN 2012:1 (K3) för bolagskoncernen kräver att fullmäktige, nämnd, styrelse och företagsledning gör antaganden om framtiden och andra viktiga källor till osäkerhet i uppskattningar på balansdagen som innebär en betydande risk för en väsentlig justering av de redovisade värdena för tillgångar och skulder i framtiden. Det görs också bedömningar som har betydande effekt på de redovisade beloppen i denna års- och koncernredovisning.

Uppskattningar och bedömningar baseras på historisk erfarenhet och andra faktorer som under rådande förhållanden anses vara rimliga. Resultatet av dessa uppskattningar och bedömningar används sedan för att fastställa redovisade värden på tillgångar och skulder som inte framgår tydligt från andra källor.

Uppskattningar och bedömningar ses över årligen. Det slutliga utfallet av uppskattningar och bedömningar kan komma att avvika från nuvarande bedömningar. Effekterna av ändringar i dessa redovisas i resultaträkningen under det räkenskapsår som ändringen görs samt under framtida räkenskapsår om ändringen påverkar både aktuellt och kommande räkenskapsår.

Genomgående för kommunkoncernen är att uppskattningar och bedömningar utgår från försiktighetsprincipen. Exempel på försiktighetsprincipen, samt ovanstående ställningstagande, är främst hänförligt till poster som till exempel osäkra fordringar, tvister, avsättningar i övrigt med mera. För ytterligare information kring sådana poster hänvisas till not 1 ovan, respektive not i övrigt eller information i förvaltningsberättelsen. För eventuell mer detaljerad information avseende koncernbolagen hänvisas till respektive årsredovisning.

För alla händelser efter datumet för räkenskapsårets utgång som kräver justeringar eller att upplysningar lämnas har justeringar gjorts eller upplysningar lämnats.

Not 3-11 Noter till resultaträkningen

Alla belopp är angivna i mnkr.

Not 3 Verksamhetens intäkter	Kommunen		Kommunkoncernen	
	Bokslut 2022	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Bokslut 2021
Försäljningsintäkter	30,4	26,8	881,4	799,0
Taxor och avgifter	261,3	248,7	288,2	272,0
Hyror och arrenden	53,3	46,9	53,3	46,9
Bidrag och kostnadsersättningar varav bidrag och kostnadsersättningar från staten	278,4	286,4	324,4	331,4
	156,0	138,9	156,0	138,9
Försäljning av verksamhet och konsulttjänster	57,0	54,7	57,0	54,7
Exploateringsintäkter	48,9	9,6	48,9	9,6
Realisationsvinster	1,1	1,1	4,4	88,8
Försäkringsersättningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Övriga intäkter	0,0	0,0	9,0	2,8
Aktiverade egna arbeten	0,0	0,0	10,2	9,2
Elimineringar inom koncernen			-437,9	-403,0
Summa verksamhetens intäkter	730,4	674,2	1 238,9	1 211,4

Ytterligare upplysningar om periodisering av förutbetalda intäkter finns i not 19.

Not 4 Verksamhetens kostnader	Kommunen		Kommunkoncernen	
	Bokslut 2022	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Bokslut 2021
Löner och sociala avgifter	-1 756,1	-1 697,5	-1 881,5	-1 822,2
Pensionskostnader inklusive löneskatt	-105,3	-140,0	-118,2	-152,1
Inköp av anläggnings- och underhållsmaterial	-7,7	-8,6	-30,1	-28,6
Bränsle, energi och vatten	-29,9	-23,7	-277,9	-222,4
Köp av huvudverksamhet	-480,4	-461,8	-592,5	-544,2
Lokal- och markhyror	-311,8	-298,6	-319,6	-305,8
Övriga tjänster	-225,7	-200,4	-276,3	-243,5
Lämnade bidrag	-99,2	-118,8	-99,2	-118,8
Realisationsförluster	-0,4	0,0	-0,4	0,0
Exploateringskostnader	-5,7	-3,9	-5,7	-3,9
Bolagsskatt	0,0	0,0	-19,9	-27,2
Övriga kostnader	-182,2	-168,3	-222,5	-222,7
Elimineringar inom koncernen			437,9	403,0
Summa verksamhetens kostnader	-3 204,4	-3 121,6	-3 405,9	-3 288,4

Not 5 Avskrivningar	Kommunen		Kommunkoncernen	
	Bokslut 2022	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Bokslut 2021
Avskrivningar immateriella anläggningstillgångar	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
Avskrivningar byggnader och anläggningar	-42,3	-40,0	-243,0	-230,2
Avskrivningar maskiner och inventarier	-35,2	-32,0	-43,7	-39,8
Nedskrivningar/utrangeringar	-14,9	-0,8	-20,8	-14,2
Summa avskrivningar	-92,9	-73,3	-308,0	-284,7

Se även noterna 12 och 13.

Not 6 Skatteintäkter	Kommunen		Kommunkoncernen	
	Bokslut 2022	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Bokslut 2021
Preliminär kommunalskatt	2 150,3	2 030,2	2 150,3	2 030,2
Preliminär slutavräkning innevarande år	48,9	47,6	48,9	47,6
Sluträkningsdifferens föregående år	13,3	6,8	13,3	6,8
Summa skatteintäkter	2 212,5	2 084,6	2 212,5	2 084,6

Skatteintäkter och statsbidrag baseras i årsbokslut på SKR:s prognos från december, cirkulär 22:56. Efter årsbokslutet har en positiv förändring (5,5 mnkr) skett för slutavräkning skatt 2022 i senast publicerade skatteprognos från SKR.

Not 7 Generella statsbidrag och utjämnung	Kommunen		Kommunkoncernen	
	Bokslut 2022	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Bokslut 2021
Inkomstutjämnung Kommunal fastighetsavgift	341,8	326,0	341,8	326,0
Bidrag för LSS-utjämnung	87,9	84,2	87,9	84,2
Kostnadsutjämnung	62,9	57,7	62,9	57,7
Regleringsbidrag/avgift	5,1	0,1	5,1	0,1
Generella statsbidrag	115,3	123,8	115,3	123,8
<i>Skolmiljarden 2021 och 2022</i>	11,8	23,3	11,8	23,3
<i>Säkerställa en god vård och omsorg av äldre personer</i>	5,9	5,3	5,9	5,3
<i>Flyktningmottagande Ukraina</i>	0,0	18,0	0,0	18,0
<i>Prestationsbaserat statsbidrag till kommuner i syfte att utöka bemanningen av sjuksköterskor på särskilda boenden</i>	0,8	0,0	0,8	0,0
<i>Övrigt</i>	2,5	0,0	2,5	0,0
Summa generella statsbidrag och utjämnung	624,8	615,1	624,8	615,1

Not 12-25 Noter till balansräkningen

Alla belopp är angivna i mnkr.

Not 8 Finansiella intäkter	Kommunen		Kommunkoncernen	
	Bokslut 2022	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Bokslut 2021
Utdelningar på aktier och andelar	2,2	0,7	2,2	0,7
Ränteintäkter	46,4	32,4	47,0	32,6
Realiserad vinst på försäljning av placeringsmedel	5,5	0,6	5,5	0,6
Orealiserad värdestegring på placeringsmedel	0,0	4,8	0,0	4,8
Övriga finansiella intäkter	0,4	-0,4	0,4	-0,4
Elimineringar inom koncernen			-39,2	-31,6
Summa finansiella intäkter	54,5	38,1	15,9	6,7

Not 9 Finansiella kostnader	Kommunen		Kommunkoncernen	
	Bokslut 2022	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Bokslut 2021
Räntekostnader	-27,3	-18,2	-66,8	-50,0
Ränta på pensionsavsättningar	-21,9	-13,2	-22,2	-13,4
Förlust vid försäljning av placeringsmedel	-3,3	-0,1	-3,3	-0,1
Orealiserad värdeminskning placeringsmedel	-31,0	0,0	-31,0	0,0
Övriga finansiella kostnader	-3,7	-0,1	-3,7	-0,1
Elimineringar inom koncernen			39,2	31,6
Summa finansiella kostnader	-87,2	-31,6	-87,8	-32,0

Not 10 Extraordinära poster

Inga extraordinära poster finns.

Not 11 Jämförelsestörande poster

Inga jämförelsestörande poster finns.

Not 12 Immateriella anläggningstillgångar	Kommunen		Kommunkoncernen	
	Bokslut 2022	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Bokslut 2021
Ingående anskaffningsvärde	28,7	28,7	28,7	28,7
Inköp	0,5	0,0	0,5	0,0
Försäljningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utrangeringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Överföringar	0,2	0,0	0,2	0,0
Utgående anskaffningsvärde	29,4	28,7	29,4	28,7
Ingående ack avskrivningar	-27,2	-26,7	-27,2	-26,7
Försäljningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utrangeringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Överföringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets avskrivningar	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
Utgående ack avskrivningar	-27,7	-27,2	-27,7	-27,2
Ingående ack nedskrivningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Försäljningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utrangeringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets nedskrivningar/Återföringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgående ack nedskrivningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgående redovisat värde	1,7	1,5	1,7	1,5
Genomsnittlig nyttjandeperiod	54 år	57 år	54 år	57 år

Immateriella anläggningstillgångar består av servitut och digitalisering. Servitutet avser kvarteret Bryggaren.

Not 13 Materiella anläggningstillgångar	Kommunen		Kommunkoncernen	
	Bokslut 2022	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Bokslut 2021
Mark, byggnader och tekniska anläggningar				
Ingående	1 444,8	1 342,2	6 444,3	6 133,9
anskaffningsvärde				
Inköp	181,1	99,6	402,2	193,9
Försäljningar	0,0	0,0	-29,3	-33,5
Utrangeringar	-15,4	-0,8	-15,4	-14,5
Överföringar	-0,5	3,8	209,8	164,5
Utgående	1 610,0	1 444,8	7 011,6	6 444,3
anskaffningsvärde				
Ingående ack	-455,1	-415,6	-1 948,2	-1 791,8
avskrivningar				
Försäljningar	0,0	0,0	27,5	12,0
Utrangeringar	0,5	0,0	0,5	11,6
Överföringar	0,0	0,0		0,0
Årets avskrivningar	-42,3	-39,5	-190,8	-180,0
Utgående ack	-496,9	-455,1	-2 111,0	-1 948,2
avskrivningar				
Ingående ack	0,0	0,0	-56,0	-35,9
nedskrivningar				
Försäljningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utrangeringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets	0,0	0,0	-6,0	-20,1
nedskrivningar/Återföringar				
Utgående ack	0,0	0,0	-62,0	-56,0
nedskrivningar				
Utgående redovisat värde	1 113,1	989,7	4 838,6	4 440,1
Genomsnittlig nyttjandeperiod	33 år	33 år	35 år	35 år

Not 13 Materiella anläggningstillgångar	Kommunen		Kommunkoncernen	
	Bokslut 2022	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Bokslut 2021
Maskiner och inventarier				
Ingående	441,1	398,9	1 765,1	1 650,0
anskaffningsvärde				
Inköp	35,9	47,0	85,2	82,2
Försäljningar	-6,5	-1,1	-44,1	-9,0
Utrangeringar	-13,2	-5,0	-13,2	-5,0
Överföringar	0,0	1,3	27,8	46,9
Utgående	457,3	441,1	1 820,8	1 765,1
anskaffningsvärde				
Ingående ack	-312,3	-285,1	-930,6	-852,6
avskrivningar				
Försäljningar	5,8	0,4	41,6	7,0
Utrangeringar	13,0	4,9	13,0	4,9
Överföringar	0,0	0,0		0,0
Årets avskrivningar	-35,2	-32,6	-95,9	-89,9
Utgående ack	-328,7	-312,3	-971,9	-930,6
avskrivningar				
Ingående ack	0,0	0,0	0,0	0,0
nedskrivningar				
Försäljningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utrangeringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets	0,0	0,0	0,0	0,0
nedskrivningar/Återföringar				
Utgående ack	0,0	0,0	0,0	0,0
nedskrivningar				
Utgående redovisat värde	128,6	128,8	848,9	834,5
<i>varav finansiell leasing</i>	5,7	4,2	5,7	4,2
Genomsnittlig nyttjandeperiod	13 år	13 år	19 år	19 år

Not 14 Finansiella anläggningstillgångar	Kommunen		Kommunkoncernen	
	Bokslut 2022	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Bokslut 2021
Värdepappersinnehav				
Aktier Kommentus	0,1	0,1	0,1	0,1
Andelar Kommuninvest	16,0	11,9	16,0	11,9
Aktier Alingsås Rådhus AB	76,2	76,2	0,0	0,0
Övriga andelar	0,0	0,0	0,3	0,2
Redovisat värde vid årets slut	92,3	88,2	16,4	12,2
Långfristiga fordringar				
Kommuninvest	0,0	0,0	0,0	0,0
Alingsås och Vårgårda Räddningstjänstförbund	0,0	0,0	0,0	0,0
Uppskjuten skattefordran	0,0	0,0	0,0	0,0
Redovisat värde vid årets/delårets slut	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa finansiella anläggningstillgångar	92,3	88,2	16,4	12,2

Not 15 Förråd m.m.	Kommunen		Kommunkoncernen	
	Bokslut 2022	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Bokslut 2021
Förråd, varulager				
Elcertifikat	0,0	0,0	0,0	0,1
Utsläppsrätter	0,0	0,0	1,1	2,1
Övrigt förråd	3,7	5,3	11,6	10,9
Exploateringsverksamhet				
Industrimark	3,9	2,5	5,4	4,1
Bostadsmark	4,2	8,6	4,2	8,6
Osålda tomter	0,5	0,6	0,5	0,6
Pågående arbete för annans räkning	0,0	0,0	0,1	0,1
Redovisat värde vid årets slut	12,3	17,0	22,9	26,5

Not 16 Fordringar	Kommunen		Kommunkoncernen	
	Bokslut 2022	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Bokslut 2021
Kundfordringar	34,5	65,2	53,6	84,6
Statsbidragsfordringar och kostnadsersättningar	95,6	85,9	100,3	93,1
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	210,6	124,6	282,8	185,4
<i>varav positiv avräkning på skatteintäkterna</i>	109,8	47,6	109,8	47,6
Övriga kortfristiga fordringar	3 341,8	3 118,1	3 373,1	3 157,8
Elimineringar inom koncernen			-3 442,4	-3 208,7
Redovisat värde vid årets slut	3 682,5	3 393,8	367,4	312,2

Not 17 Kortfristiga placeringar	Kommunen		Kommunkoncernen	
	Bokslut 2022	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Bokslut 2021
Aktier och andelar				
Anskaffningsvärde	1 085,7	883,0	1 085,7	883,0
Värdereglering	14,5	13,0	14,5	13,0
Anskaffningsvärde vid årets slut	1 100,2	896,0	1 100,2	896,0
Orealiserad värdestegring vid årets slut	-31,0	4,8	-31,0	4,8
Summa kortfristiga placeringar	1 069,2	900,8	1 069,2	900,8

Not 18 Kassa och bank	Kommunen		Kommunkoncernen	
	Bokslut 2022	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Bokslut 2021
Koncernkonto	636,3	825,2	636,3	825,2
Kassa och bank	1,1	1,2	4,9	1,6
Totalt	637,4	826,4	641,2	826,8

Not 19 Eget kapital	Kommunen		Kommunkoncernen	
	Bokslut 2022	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Bokslut 2021
Ingående eget kapital	1 189,7	1 004,2	1 885,5	1 573,0
Årets resultat	237,8	185,5	290,4	312,7
Justering eget kapital	0,0	0,0	0,0	-0,2
Redovisat värde vid årets slut	1 427,5	1 189,7	2 175,9	1 885,5

Not 20 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	Kommunen		Kommunkoncernen	
	Bokslut 2022	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Bokslut 2021
Avsatt till pensioner inklusive särskilda beslut				
Ingående avsättning	183,5	156,7	198,4	170,3
Nya förpliktelser under året	14,5	26,2	15,7	27,3
Varav				
Sänkning av diskonteringsränta	0,0	0,0	0,0	0,0
Ändrat livslängdsantagande i RIPS	0,0	6,8	0,0	0,0
Nyintjänad pension	10,8	16,7	10,8	16,7
Ränte- och basbeloppsuppräknings	3,7	2,2	3,7	2,2
Ändring av försäkringstekniska grunder	0,0	0,0	0,0	6,8
Pension till efterlevande	0,0	0,5	0,0	0,5
Övrig post	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets utbetalningar	-5,0	-4,6	-5,2	-4,6
Förändring av löneskatt	2,3	5,2	2,2	5,4
Utgående avsättning	195,3	183,5	211,1	198,4
Avsatt till pensioner ansvarsförbindelsen				
Ingående avsättning	761,1	772,2	761,1	772,2
Nya förpliktelser under året	17,1	29,1	17,1	29,1
Varav				
Sänkning av diskonteringsränta	0,0	0,0	0,0	0,0
Ändrat livslängdsantagande i RIPS	0,0	19,3	0,0	19,3
Bromsen	0,0	0,0	0,0	0,0
Ränte- och basbeloppsuppräknings	18,1	11,0	18,1	11,0
Aktualisering	0,0	0,0	0,0	0,0
Övrig post	-1,0	-1,2	-1,0	-1,2
Årets utbetalningar	-39,4	-38,0	-39,4	-38,0
Förändring av löneskatt	-5,4	-2,2	-5,4	-2,2
Utgående avsättning	733,4	761,1	733,4	761,1

Not 20 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	Kommunen		Kommunkoncernen	
	Bokslut 2022	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Bokslut 2021
Avsatt pensionsbehållning till förtroendevalda				
Ingående pensionsbehållning förtroendevalda	5,1	4,5	5,1	4,5
Nya förpliktelser under året	0,3	0,4	0,3	0,4
Ränte- och basbeloppsuppräknings	0,1	0,1	0,1	0,1
Löneskatt	0,1	0,1	0,1	0,1
Utgående pensionsbehållning förtroendevalda	5,6	5,1	5,6	5,1
Andra pensionsavsättningar		0,0	0,4	0,4
Summa avsatt till pensioner	934,3	949,7	950,5	965,0
Aktualiseringsgrad		96,0%		
Antal anställda med rätt till visstidspension	0	0		
Antal förtroendevalda med rätt till visstidspension enligt PBF (endast livränta)	2	2		
Antal förtroendevalda med rätt till omställningsstöd enligt OPF-KL		1		

Belopp om 733 mnkr (761 mnkr) avser den del som enligt lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning ska redovisas utanför balansräkningen, så kallad blandmodell.

Not 21 Andra avsättningar	Kommunen		Kommunkoncernen	
	Bokslut 2022	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Bokslut 2021
Avsatt för återställande av deponi				
Redovisat vid årets början	20,1	16,2	20,1	16,2
Nya avsättningar lanspråktagna	0,0	3,9	0,0	3,9
Outnyttjade belopp som återförts	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgående avsättning	20,1	20,1	20,1	20,1
Avsatt för bidrag till infrastruktursatsningar				
Redovisat vid årets början	39,7	7,4	39,7	7,4
Nya avsättningar lanspråktagna	12,0	34,3	12,1	34,3
Outnyttjade belopp som återförts	-0,4	-0,9	-0,4	-0,9
Utgående avsättning	51,3	39,7	51,4	39,7
Avsatt för övrigt				
Redovisat vid årets början	2,5	3,7	2,5	3,7
Nya avsättningar lanspråktagna	0,0	0,0	0,0	0,0
Outnyttjade belopp som återförts	-1,4	-1,2	-1,4	-1,2
Utgående avsättning	1,1	2,5	1,1	2,5
Avsatt för uppskjuten skatt				
Uppskjuten skatt hänförlig till				
Fastigheter	0,0	0,0	116,5	95,4
Underskott	0,0	0,0	-28,7	-19,6
Obeskattade reserver	0,0	0,0	104,6	97,2
Övrigt	0,0	0,0	0,0	-0,6
Utgående avsättning	0,0	0,0	192,4	172,4
Summa andra avsättningar	72,5	62,3	265,0	234,7

Not 22 Långfristiga skulder	Kommunen		Kommunkoncernen	
	Bokslut 2022	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Bokslut 2021
Lån i banker och kreditinstitut				
Ingående lån i banker och kreditinstitut	3 495,9	3 395,9	3 502,8	3 402,8
Förändring lån under året	130,0	100,0	130,0	100,0
Redovisas som kortfristig skuld	-739,9	-688,0	-739,9	-688,0
Utgående lån i banker och kreditinstitut	2 886,0	2 807,9	2 892,9	2 814,8
Uppgifter om lång- och kortfristig upplåning				
Genomsnittlig ränta, %	1,03%	0,51%	1,03%	0,51%
Genomsnittlig kapitalbindning, år	2,51 år	2,44 år	2,51 år	2,44 år
Kapitalförfall andel av lån				
0-1 år	21%	20%	21%	20%
1-2 år	19%	21%	19%	21%
2-3 år	18%	20%	18%	20%
3-4 år	20%	19%	20%	19%
4-5 år	19%	20%	19%	20%
Överstigande 5 år	3%	0%	3%	0%
Summa	100%	100%	100%	100%
Genomsnittlig räntebindning, år	2,51 år	2,44 år	2,51 år	2,44 år
Räntebindning andel av lån				
0-1 år	21%	20%	20%	20%
1-2 år	19%	21%	19%	21%
2-3 år	18%	20%	18%	20%
3-4 år	20%	19%	20%	19%
4-5 år	19%	20%	19%	20%
Överstigande 5 år	3%	0%	3%	0%
Summa	100%	100%	99%	100%
Lån avseende finansiell leasing				
Ingående lån finansiell leasing	5,2	1,7	5,2	1,7
Förändring lån under året	0,5	4,2	0,5	4,2
Redovisas som kortfristig skuld	-1,1	-0,7	-1,1	-0,7
Utgående lån i banker och kreditinstitut	4,6	5,2	4,6	5,2

Not 22 Långfristiga skulder	Kommunen		Kommunkoncernen	
	Bokslut 2022	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Bokslut 2021
Investeringsbidrag				
Ingående skuld investeringsbidrag	12,3	9,1	13,3	10,3
Skuldförda investeringsbidrag under året	3,7	4,2	3,7	5,3
Upplösningar av investeringsbidrag under året	-0,6	-1,0	-0,8	-2,3
Återförda investeringsbidrag under året	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgående skuld investeringsbidrag	15,4	12,3	16,2	13,3
Genomsnittlig upplösningstid investeringsbidrag	24 år	13 år	24 år	13 år
Anslutningsavgifter				
Ingående skuld anslutningsavgifter	134,4	102,0	134,4	102,0
Skuldförda anslutningsavgifter under året	20,6	37,5	20,6	37,5
Upplösningar av anslutningsavgifter under året	-6,3	-5,1	-6,3	-5,1
Utgående skuld anslutningsavgifter	148,7	134,4	148,7	134,4
Genomsnittlig upplösningstid anslutningsavgifter	25 år	28 år	25 år	28 år
Investeringsfond VA				
Ingående skuld investeringsfond	7,5	7,7	7,5	7,7
Avsatt till investeringsfond under året	0,0	0,0	0,0	0,0
Upplösningar av investeringsfond under året	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Utgående skuld investeringsfond VA	7,3	7,5	7,3	7,5
Summa långfristiga skulder	3 062,0	2 967,3	3 069,7	2 975,2

Säkringsredovisning

Alingsås kommun har per årsbokslut 2022 inga räntederivat och tillämpar således inte säkringsredovisning.

Finansriktlinjer

Kommunfullmäktige antog den 27 oktober 2021, § 204, Finanspolicy för Alingsås kommun. Syftet med finanspolicyen är att ange hur de finansiella risker som kommunen är exponerad för ska hanteras samt ange mål och riktlinjer för hur finansverksamheten i kommunen ska bedrivas. De övergripande målen för finansverksamheten inom Alingsås kommun är att säkerställa betalningsförmågan och trygga tillgången på kapital samt tillgodose behovet av finansiering av långsiktiga investeringar.

Upplåning

Den gemensamma finanshanteringen innebär att all upplåning i kommunkoncernen samordnas och utförs genom ekonomiavdelningen i Alingsås kommun. Med upplåning avses alla former av finansiering och kreditlöften. Extern upplåning ska ske av ekonomiavdelningen i Alingsås kommuns namn. Kommunen har även ansvar för att hantera ränte- och kapitalbindning i enlighet med Finanspolicy för Alingsås kommun. Kommunens totala upplånings- och kreditlöftesvolym ska eftersträva en genomsnittlig kapitalbindning på 2,5 år med ett tillåtet intervall mellan 1,5 år och 4 år. Kommunens upplåningsportfölj ska eftersträva en genomsnittlig räntebindning på 2,5 år med ett tillåtet intervall mellan 1,5 år och 4 år.

Derivatinstrument

De kommunala bolagen har inte rätt att teckna avtal om derivatinstrument utan godkännande från kommunstyrelsen. Derivatinstrument får användas endast till att hantera finansiella risker i underliggande upp- och utlåning, placeringsportfölj eller underliggande valutaexponeringar. Kommunen får använda derivatinstrument i form av terminer, FRA-kontrakt och ränteswappar för att hantera ränte- och valutarisker. Innan ett derivatinstrument används för första gången ska kommunstyrelsens arbetsutskott godkänna instrumentet. Riskbedömning och konsekvensanalys av en derivatransaktion ska alltid genomföras och dokumenteras före affärsavslut.

Förutbetalda intäkter

Offentliga investeringsbidrag tas upp som en förutbetald intäkt och periodiseras över objektets nyttjandeperiod motsvarande i genomsnitt 17 år, vilket är lika med nyttjandeperioden för den tillgång som bidraget avser. Förutbetalda intäkter för anslutningsavgifter periodiseras på i genomsnitt 31 år vilket är lika med den vägda genomsnittliga nyttjandeperioden för Va-anläggningen.

Investeringsfond

Avsättning investeringsfond VA avser avsättning från 2015 avseende en investering i huvudvattenledning. Investeringen togs i bruk 2017 och sedan dess upplöses fonden i takt med avskrivningar.

Not 23 Kortfristiga skulder	Kommunen		Kommunkoncernen	
	Bokslut 2022	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Bokslut 2021
Kortfristiga skulder	741,0	688,0	741,0	688,0
till banker och kreditinstitut				
Skulder till kommunala bolag	19,2	14,9	3 338,6	3 141,6
Leverantörsskulder	102,1	89,1	187,9	157,8
Personalens skatter och avgifter	59,2	56,4	63,8	59,8
Semester- och övertidsskuld	104,4	107,7	108,2	111,4
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	174,3	175,0	264,5	260,7
varav negativ avräkning på skatteintäkter	0	22,8	0	22,8
Skulder till staten	36,4	32,6	68,2	68,1
Övriga skulder	4,2	13,5	15,4	15,5
Elimineringar inom koncernen			-3 442,4	-3 208,7
Summa kortfristiga skulder	1 240,8	1 177,2	1 345,2	1 294,2

Posten Skulder till staten avser för kommunen främst löneskatt, fastighetsskatt samt preliminärskatt. I bolagen har motsvarande fördelats ut på övriga rader.

Not 24 Panter och därmed jämförliga säkerheter	Kommunen		Kommunkoncernen	
	Bokslut 2022	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Bokslut 2021
Företagsinteckningar	Inga	Inga	Inga	Inga
Fastighetsinteckningar	Inga	Inga	Inga	Inga

Not 25 Övriga ansvarförbindelser	Kommunen		Kommunkoncernen	
	Bokslut 2022	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Bokslut 2021
Kommunala stiftelser och bolag	6,9	6,9	0,0	0,0
Kommunalt förlustansvar	0,0	0,1	0,0	0,1
Egnahem				
Övriga förbindelser	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa övriga ansvarförbindelser	6,9	7,0	0,0	0,1

Under 2019 tillkom ett borgensåtagande om 6,9 mnkr som Alingsås kommun har gentemot Alingsås och Vårgårda Räddningstjänstförbund (AVRF). Borgensåtagandet hör till ett under 2019 upptaget lån och avser Alingsås kommuns del av lånet.

Alingsås kommun har i maj 1994 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 294 kommuner och regioner som per 2022-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser.

Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemmarna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlem lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemmarnas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening.

Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Alingsås kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2022-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 540 357 mnkr och totala tillgångar till 537 007 mnkr. Alingsås kommuns andel av de totala förpliktelserna uppgick till 3 758 mnkr och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 3 778 mnkr.

Not 26-28 Noter till kassaflödesanalysen

Alla belopp är angivna i mnkr.

Not 26 Justering för ej likviditetspåverkande poster	Kommunen		Kommunkoncernen	
	Bokslut 2022	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Bokslut 2021
Avskrivningar	78,0	72,6	293,1	284,0
Nedskrivningar	0,0	0,0	0,0	7,7
Utrangeringar	15,0	0,8	17,1	0,8
Gjorda avsättningar	12,1	38,2	12,1	38,2
Återförda avsättningar	0,0	-1,1	0,0	-1,1
Ianspråktagna avsättningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Pensioner som inte är likvidpåverkande	32,0	55,8	32,7	57,1
Löneskatt på pensionsavsättningen	-3,0	3,2	-3,0	3,2
Intäktsförda ej likvida gåvor	0,0	-5,0	0,0	-5,0
Orealiserade kursförändringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Orealiserade vinster	0,0	-4,8	0,0	-4,8
Upplösning av bidrag till statlig infrastruktur	0,0	0,0	0,0	0,0
Övriga ej likvidpåverkande poster	31,5	-1,1	49,3	26,1
Summa justering för ej likvidpåverkande poster	165,6	158,6	401,3	406,2

Not 29-32 Övriga noter

Alla belopp är angivna i mnkr.

Not 27 Övriga likviditetspåverkande poster som tillhör den löpande verksamheten	Kommunen		Kommunkoncernen	
	Bokslut 2022	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Bokslut 2021
Utbetalning av avsättningar för pensioner	-44,4	-42,7	-44,4	-42,7
Utbetalning av övriga avsättningar exklusive bidrag till infrastruktur	-1,4	-1,2	-1,4	-1,2
Inbetalda anslutningsavgifter	20,6	37,5	20,6	37,5
Inbetalda investeringsbidrag	3,7	4,2	7,1	4,2
Inköp av kortfristiga placeringar	-607,1	-328,3	-607,1	-328,3
Försäljning av kortfristiga placeringar	406,3	105,0	406,3	105,0
Övriga likvidpåverkande poster	0,0	0,0	0,0	5,3
Summa övriga likvidpåverkande poster som tillhör den löpande verksamheten	-222,3	-225,5	-218,9	-220,2

Not 28 Poster som redovisas i en annan sektion	Kommunen		Kommunkoncernen	
	Bokslut 2022	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Bokslut 2021
Realisationsresultat som vid försäljning av anläggningstillgångar	-0,7	-1,7	-4,3	-88,6
Summa poster som redovisas i en annan sektion	-0,7	-1,7	-4,3	-88,6

Not 29 Leasing	Kommunen		Kommunkoncernen	
	Bokslut 2022	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Bokslut 2021
Leasingavgifter				
lös egendom				
Operationell leasing				
Framtida minimileaseavgifter förfaller enligt följande:				
Inom 1 år	14,6	13,0	14,8	13,2
Senare än 1 år men inom 5 år	11,7	10,6	11,9	10,8
Senare än 5 år	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa framtida minimileaseavgifter	26,3	23,6	26,7	24,0
Leasing				
Finansiell leasing				
Totala minimileaseavgifter	5,8	6,4	5,8	6,4
Framtida finansiella kostnader	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Nuvärdet av minimileaseavgifterna	5,7	6,3	5,7	6,3
Nuvärdet av minimileaseavgifterna förfaller enligt följande:				
Inom 1 år	1,1	1,1	1,1	1,1
Senare än 1 år men inom 5 år	4,6	5,2	4,6	5,2
Senare än 5 år	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa nuvärde av minimileaseavgifter	5,7	6,3	5,7	6,3

Beloppen avser företrädesvis fordon.

Not 30 Räkenskapsrevision	Kommunen	
	Bokslut 2022	Bokslut 2021
Sakkunnigt biträde	0,3	0,3
Förtroendevalda revisorer	0,1	0,1
Summa kostnader räkenskapsrevision	0,0	0,4

Beloppen ovan avser kostnad för de kommunala revisorernas granskning av bokföring, delårsrapport och årsredovisning.

Not 31 Upplýsingar om upprättade särredovisningar

Särredovisning har upprättats för elnäts- och fjärrvärmeverksamheten i enlighet med ellagen (1997:857) och fjärrvärmelagen (2008:263). Särredovisningen lämnas till Energimarknadsinspektionen (Ei). Särredovisningarna finns tillgängliga hos Alingsås Energi Nät AB.

Särredovisning upprättas vidare för VA- och Avfallsverksamheterna, se vidare under avsnitt särredovisning i bilagan.

Not 32 Koncerninterna förhållanden	Ägd andel	Ägartillskott		Koncernbidrag	
		Givna	Mottagna	Givna	Mottagna
Kommunen		-	-	-	-
Alingsås Rådhus AB	100%	-	-	0,4	-
Alingsås Energi Nät AB	100%	-	-	-	-
Fastighetskoncernen	100%	-	-	-	0,4
Alingsås Rådhus AB					
Alingsås och Vårgårda Räddningstjänstförbund	78%	-	-	-	-

Not 32 Koncerninterna förhållanden	Ägd andel	Utdelning		Försäljning	
		Givna	Mottagna	Intäkt	Kostnad
Kommunen		-	-	26,8	367,7
Alingsås Rådhus AB	100%	-	-	-	0,6
Alingsås Energi Nät AB	100%	-	-	18,5	3,2
Fastighetskoncernen	100%	-	-	303,0	21,3
Alingsås Rådhus AB					
Alingsås och Vårgårda Räddningstjänstförbund	78%	-	-	46,2	1,7

Not 32 Koncerninterna förhållanden	Ägd andel	Lån		Räntor och påslag	
		Givare	Mottagare	Intäkt	Kostnad
Kommunen		3 268,7	-	39,2	-
Alingsås Rådhus AB	100%	-	328,1	-	4,1
Alingsås Energi Nät AB	100%	-	247,8	-	2,5
Fastighetskoncernen	100%	-	2 692,8	-	32,6
Alingsås Rådhus AB					
Alingsås och Vårgårda Räddningstjänstförbund	78%	-	-	-	-

DRIFT- OCH INVESTERINGSREDOVISNING

Driftredovisning

Belopp i mnkr	Budget 2022			Bokslut 2022			Bokslut 2021		
	Nettokostnader	Intäkter	Kostnader	Nettokostnader	Budgetavvikelse	Intäkter	Kostnader	Nettokostnader	
Vård- och omsorgsnämnden	-854	248	-1 088	-840	14	233	-1 035	-802	
Socialnämnden	-210	15	-222	-207	3	15	-213	-199	
Kultur- och utbildningsnämnden	-312	94	-405	-311	1	91	-391	-300	
Barn- och ungdomsnämnden	-915	135	-1 043	-908	7	131	-1 008	-877	
Miljöskyddsnämnden	-12	7	-19	-12	0	7	-21	-14	
Samhällsbyggnadsnämnden	-62	56	-118	-62	0	52	-113	-61	
Kommunstyrelsen	-101	128	-197	-70	31	74	-177	-103	
Överförmyndarnämnden	-5	0	-4	-4	1	0	-5	-5	
Summa skattefinansierad verksamhet	-2 471	683	-3 097	-2 414	58	602	-2 963	-2 361	
Avfall	8	61	-56	5	-3	63	-54	10	
VA	26	92	-69	24	-2	88	-71	17	
Summa avgiftsfinansierad verksamhet	33	153	-125	29	-4	151	-125	26	
Finansieringen	-71	6	-95	-89	-18	32	-145	-113	
Justering Interna poster samt kommunbidrag	0	-112	112	0	0	-111	111	0	
Verksamhetens intäkter - kostnader	-2 510	730	-3 204	-2 474	36	674	-3 122	-2 447	

I tabellen lyfts verksamheternas nettokostnad exklusive avskrivningar och finansiella poster varför budgetavvikelse ej är samma som verksamheternas resultat.

Vård- och omsorgsnämndens nettokostnad är 14 mnkr lägre än budgeterat. Den positiva avvikelsen kommer främst från att verksamheten mottagit mer statsbidrag än budgeterat.

Socialnämndens nettokostnad är 3 mnkr lägre än budgeterat. Nämnden har 2022 haft lägre än budgeterade personalkostnader på grund av vakanser samt minskade arvoden till familjehem. Samtidigt har bidragsintäkterna från Migrationsverket varit högre än budgeterat.

Kultur- och utbildningsnämndens nettokostnad är 1 mnkr lägre än budgeterat. Den positiva avvikelsen kommer främst från lägre än förväntad kostnad för köp av skolplatser i andra kommuner.

Barn- och ungdomsnämndens nettokostnad är 7 mnkr lägre än budgeterat. Den positiva avvikelsen kommer från minskade personalkostnader samt att 5 mnkr som avsatts inom kostavtalet inte nyttjats fullt ut på grund av uppstartsproblematik samt problem relaterade till kostnadsutvecklingen under året.

Miljöskyddsnämndens nettokostnad är enligt budget.

Samhällsbyggnadsnämndens skattefinansierade verksamheter har en nettokostnad enligt budget.

Kommunstyrelsens nettokostnad är 31 mnkr lägre än budgeterat. Den minskade nettokostnaden beror på exploateringsintäkter på 31 mnkr vilka ej budgeterats.

Överförmyndarnämndens nettokostnad är 1 mnkr lägre än budgeterat. Den minskade nettokostnaden beror på lägre än väntade arvoden till huvudmän.

Avfallsverksamhetens nettokostnad är 3 mnkr högre än budgeterat. Ökningen beror huvudsakligen på låga intäkter för slamsugning och att ökade drivmedelspriser slagit hårt på verksamhetens kostnader.

VA verksamhetens nettokostnad är 2 mnkr högre än budgeterat. Ökningen kommer av lägre än budgeterade intäkter för slamhantering samt VA-avgift.

Finansieringens nettokostnad är 18 mnkr högre än budgeterat. Ökningen kommer av att utbetalning av ej budgeterade statsbidrag som vidarebefordrats till nämnderna hamnar som verksamhetskostnad medan intäkten är en finansiell intäkt.

Investeringsredovisning

Belopp i mnkr	Budget 2022	Bokslut 2022	Budgetavvikelse	Bokslut 2021
Vård- och omsorgsnämnden	5,3	2,7	2,6	4,3
Socialnämnden	0,6	0,6	0,0	0,4
Kultur- och utbildningsnämnden	6,8	6,7	0,1	5,7
Barn- och ungdomsnämnden	8,5	8,5	0,0	4,0
Miljöskyddsnämnden	0,0	0,0	0,0	0,0
Samhällsbyggnadsnämnden	54,8	43,8	11,1	55,9
varav GC-väg Gamla Vänersborgsgatan	2,8	2,3	0,5	0,0
varav GC-väg Nollhaga Allé	1,2	0,0	1,2	0,0
varav GC-väg Skolgatan	0,5	0,6	-0,1	4,4
varav Museipark	2,5	1,9	0,6	0,0
varav Plantagen	3,0	1,7	1,3	0,0
varav Stadsodling Kometgatan	0,4	1,0	-0,6	0,0
Kommunstyrelsen	69,0	50,9	18,2	23,2
varav Norra Stadsskogen etapp 3 och 4	14,0	0,0		
Överförmyndarnämnden	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa skattefinansierad verksamhet	145,0	113,0	32,0	93,5
Avfall	10,8	2,3	8,4	1,5
VA	121,2	102,2	19,1	51,6
varav Ledningsnät	62,5	51,7	10,8	
varav Ombyggnad	36,1	24,0	12,1	
avloppsreningsverk Nollhaga				
varav Pumpstationer	0,0	2,6	-2,6	
Summa avgiftsfinansierad verksamhet	132,0	104,5	27,5	53,1
Totalt kommunen	277,0	217,5	59,5	146,6
varav finansiell leasing	0,0	0,9	-0,9	5,3
varav gåvor	0,0	0,0	0,0	0,0
Affärsdrivande verksamhet	547,4	420,3	127,1	332,8
Alingsås och Vårgårda Räddningstjänstförbund *	5,4	5,1	0,2	5,6
Totalt kommunkoncernen	829,8	642,9	186,9	485,0

* Förbundet ingår inte ovan i den skattefinansierade eller affärsdrivande verksamheten. Beloppen är justerade utifrån ägd andel.

I enlighet med RKR-R14 Drift och investeringsredovisning ska investeringsredovisningen utformas så att fleråriga och under året pågående investeringar ska kunna stämmas av mot beslutade eller beräknade totalutgifter. Fullmäktige beslutar inte om budget för fleråriga projekt därav följer Alingsås kommun inte RKR-R14 för kommunen eller den kommunala koncernen.

Alingsås har samlat sin fastighetsförvaltning huvudsakligen i bolagsform under Fastighetskoncernen Alingsås Rådhus AB som är kommunens fastighetskoncern som förvaltar och investerar i kommunens verksamhetslokaler och bostadsbyggnation. Detta betyder att endast en ytterst liten del av fastighetsbeståndet ligger kvar i kommunal regi vilket medför att kommunens investeringar i huvudsak avser inventarier med undantag för investeringar i gator, vägar och Va-anläggningar.

Under 2022 budgeterades kommunens investeringar till totalt 277,0 mnkr och med ett faktiskt utfall om 216,6 mnkr. Budgetavvikelsen om -60,4 mnkr beror i huvudsak på att planerade investeringar har blivit försenade eller inte har blivit av under årets gång.

Den skattefinansierade verksamheten

Det samlade investeringsutfallet 2022 för den skattefinansierade verksamheten är 112,1 mnkr mot budgeterade 145,0 mnkr. Budgetavvikelsen härrör från Kommunstyrelsen där investeringar gällande Stadsskogen skjutits på framtiden och från Samhällsbyggnadsnämnden där både senareläggningar och investeringar genomförda under budget bidrar till avvikelsen.

Den avgiftsfinansierade verksamheten

VA-verksamheten har ett investeringsutfall på 102,2 mnkr mot budgeterade 121,2 mnkr. Avvikelsen kommer från att investeringar inom ledningsnät är lägre än budgeterat samtidigt som ombyggnaden av Nolhaga reningsverk är försenat.

Avfalls-verksamheten har ett investeringsutfall på 2,3 mnkr mot budgeterade 10,8 mnkr. Avvikelsen beror på att inköp av fordon skjutits fram till 2023.

Den affärsdrivande verksamheten

För året budgeterades investeringar om 547 mnkr och med ett faktiskt utfall om 420 mnkr (333 mnkr). Budgetöverskottet om 127 mnkr inom den affärsdrivande verksamheten beror framförallt på förseningar och senarelagda projekt.

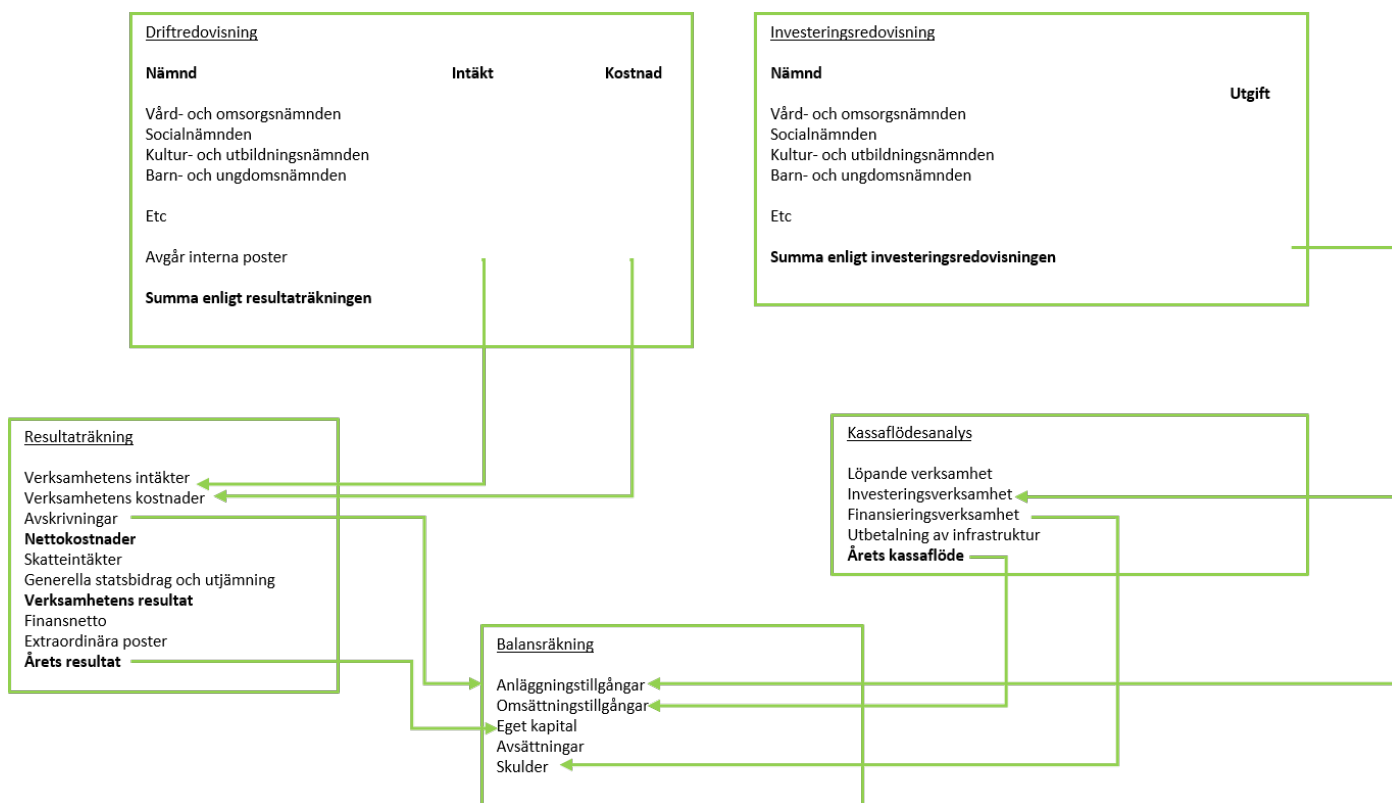
Under det gångna året har flera större projekt påbörjats och avslutats. Under 2021 har dessa projekt varit pågående:

- Kvarnbackens serviceboende (LSS-boende på Lapplandsgatan)
- Om- och tillbyggnad av Noltorpsskolan, främst idrottshall
- Räddningsstationen
- Alströmergymnasiets teater, ombyggnation
- Renovering av bostäder på Hjortvägen i Sollebrunn
- Nyanläggning av parkeringsplatser på Brogården
- Projektering för ny ishall i Nolhaga
- Mjörngatans renovering (kvarteret Bananen)
- Fiberutbyggnad på landsbygden (Maryd och förvärv av fibernät i Hästeryd)
- El- och fiberutbyggnad i Västra Bodarne där kommunen bygger ut vatten- och avlopp
- Bältinge företagspark
- Nya solceller och laddplatser

Alingsås och Vårgårda Räddningstjänstförbund

Förbundets investeringar 2022 har utförts enligt plan.

Upplysning om drift- och investeringsredovisningens uppbyggnad

Allmänt

Den ekonomiska styrningen sker bl.a. genom att kommunfullmäktige anvisar resurser till kommunstyrelsen och nämnderna för verksamheten och investeringar i kommunbudgeten. Kommunfullmäktiges budget utgör därmed en gräns för omfattningen av verksamheten och investeringarna. Kommunfullmäktige beslutar årligen om en budget för Alingsås kommun. Denna innehåller en rullande treårsplan för den kommunala verksamheten.

Detta dokument är kommunens huvuddokument för att styra verksamhetens inriktning och omfattning. Ekonomisk plan och budget beslutas av kommunfullmäktige inför varje verksamhetsår i oktober eller november. Nämnderna och kommunstyrelsen upprättar därefter detaljerade internbudgetar för sina ansvarsområden i december.

Driftbudget

Skattefinansierad verksamhet

Nämndernas ekonomiska anslag framgår av budgeten. Anslagen som ges på nettokostnadsnivå är begränsningen för verksamhetens omfattning. Anslagen är bindande för nämnderna och nämnderna kan inte fritt föra medel mellan olika anslagsområden.

Anslagen fördelas i så kallade kommunbidrag i en tolfedel per månad för varje år. En nämnd får inte förbruka mer resurser än vad den blivit tilldelad. Nämnden ska säkerställa att nämndens beslut rymms inom tilldelad budget. Beredskap för kostnadsavvikelser mot budget och oförutsedda utgifter ansvarar nämnden för genom omprioriteringar och omfördelningar inom tilldelad budget.

I undantagsfall kan omdisponering av anslag mellan nämnder samt tilläggsanslag beslutas av kommunfullmäktige. Nämnderna fördelar fullmäktiges nettoanslag i sin internbudget. Det sker brutto uppdelat på intäkter och kostnader samt på de verksamheter och organisatoriska enheter som respektive nämnd bestämmer. Omdisponering av dessa anslag under året får ske genom nämndbeslut, så länge de inte påverkar fullmäktiges nettoanslag.

Avgiftsfinansierad verksamhet

VA- och avfallsverksamheterna utgör egna balansräkningsenheter och särredovisas.

VA- och avfallverksamheterna ska planeras och genomföras inom ramen för taxan, med målet att eventuella över- eller underuttag ska regleras mot brukarna inom en treårsperiod. Om det inte finns någon skuld till taxekollektivet att reglera ett

underuttag mot ska underuttaget resultatföras innevarande år. Underuttaget ska täckas inom tre år.

Investeringsbudget

Alingsås kommun särskiljer investeringar utifrån flera olika perspektiv, dels om investeringen tillfaller avgifts- eller skattekollektivet, dels anledningen till att investeringen sker. I normalfallet ska över- respektive underskott på investeringsbudgeten inte uppstå, men investeringsutrymmet prövas vid varje central uppföljning. Generellt sker ingen överföring till nästa års investeringsbudget. Kommunfullmäktige tilldelar nämnderna ramanslag för investeringar. Dessa ramar fördelar respektive nämnd i sin internbudget efter behov.

Internredovisningsprinciper

Driftredovisningens intäkter och kostnader ska spegla respektive nämnds och verksamhets ekonomiska relationer till sin omvärld, där de andra nämnderna och verksamheterna utgör en del av omvärlden. Jämfört med resultaträkningens intäkter och kostnader, som endast innehåller externa poster, har driftredovisningen påförts även interna poster, såsom köp och försäljning mellan nämnder och verksamheter. Poster som kalkylmässigt simuleras i driftredovisningen är:

- Personalomkostnader, i form av arbetsgivaravgifter, avtalspension och

löneskatt. Po-pålägget för året uppgår till 39,8 procent av lönekostnaden.

- Kapitalkostnader, i form av avskrivningar och ränta. Avskrivningarna beräknas enligt rak nominell metod vilket innebär att kostnaden består av linjär avskrivning på anläggningstillgångarnas anskaffningsvärde. Räntan beräknas på anläggningstillgångarnas bokförda värde för perioden. Internräntan har satts till 0,51 procent för 2022.

Gemensamma kostnader som fördelas mellan kommunens olika verksamheter genom interndebitering är:

- IT-relaterade kostnader
- Telefonikostnader
- Försäkringskostnader
- Intern leasing av bilar
- Kostnader för kost

Investeringsredovisningens utgifter består av externa utgifter samt utgifter för egen personal som jobbar mot investeringsprojekt (timkostnad). Även maskinkostnader påförs investeringsredovisningen (timkostnad).

REVISIONSBERÄTTELSE

BILAGOR

Särredovisning

Särredovisningen avser VA- och Avfallsverksamheten i Alingsås kommun.

Finansiella rapporter

Årets händelser

Framtid

Redovisningsprinciper

VA- och avfallsverksamheten följer Alingsås kommuns redovisningsprinciper, se not 1.

Hållbar utveckling i Alingsås kommun

Nedan följer ett årsbokslut av Alingsås kommuns arbete med hållbar utveckling under år 2021–2022 utifrån Agenda 2030:s 17 globala mål.

Sedan 2019 finns en policy för hållbar utveckling i Alingsås kommun utifrån FN:s Agenda 2030 som gäller hela kommunkoncernen. Policyn ska verka styrande i planering, budgetering, upphandling, uppföljning och genomförande av kommunens verksamheter. Det lokala arbetet för att förverkliga intentionerna utifrån de globala målen är ett steg på vägen till att uppnå Alingsås Vision 2040. Kommunstyrelsen samordnar kommunens Agenda 2030-arbete och en tjänstemannastyrgrupp för Agenda 2030. Under åren 2021–2022 har styrgruppen kontinuerligt arbetat med att tydliggöra strukturen beträffande styrning och ledning för hela koncernen.

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Alingsås kommun har KPMG genomfört en granskning av kommunens mål och arbete för hållbar utveckling utifrån Agenda 2030 under 2022. Syftet med granskningen har varit att bedöma om kommunstyrelsen samt berörda nämnder lever upp till Alingsås kommuns policy för hållbar utveckling, utifrån Agenda 2030 och andra politiska beslut inom området. KPMG:s sammanfattande slutsats är att kommunstyrelsen och nämnderna har påbörjat ett arbete med att integrera Agenda 2030 i den ordinarie styrningen och att det utgör en grund för arbetet framåt. KPMG bedömer dock att det finns behov av att tydliggöra hur styrelse och nämnder ska arbeta med Agenda 2030 och kommunens policy för hållbar utveckling. Förslaget från revisionen ligger i linje med och integreras i det pågående utvecklingsarbetet.

Analys av nämndernas arbete utifrån policy för hållbar utveckling och de globala målen

I årsbokslut för 2022 har den första uppföljningen av hur nämnderna har arbetat med principerna 1–4 i kommunens policy för hållbar utveckling genomförts. Majoriteten av nämnderna har genomfört uppföljningen av principerna, och flertalet nämnder lyfter fram att verksamheten genom att utföra sina kärnuppdrag bidrar till hållbar utveckling. Nämndernas redovisning visar även på ett pågående utvecklingsarbete och ett par lyfter fram riktade insatser med koppling till Agenda 2030 och de globala målen. Arbetet för att fortsätta utveckla uppföljningen av policyns principer ligger inom ramen för det fortsatta övergripande utvecklingsarbetet.

Varje förvaltning identifierar även vilka globala mål för hållbar utveckling som respektive nämnds egna mål och verksamhet har bäring på, kopplat till kommunfullmäktiges mål. Detta innebär att vissa förvaltningar har identifierat fler kopplingar till globala mål än andra. Av årsboksluten för 2022 går det att utläsa att en övervägande majoritet av nämnderna har kopplat de globala målen i Agenda 2030 till alla eller en övervägande del av nämndernas mål, som har sin utgångspunkt i kommunfullmäktiges prioriterade mål. Sex nämnder kopplar sitt arbete till Mål 16: Fredliga och inkluderande samhällen, och det är också det globala mål som kopplas till flest målsättningar i nämnderna.

Kommunens förvaltningar identifierar sammantaget samtliga globala mål, förutom mål 17, som kopplade till sina respektive verksamheter och uppsatta mål. Mål 17 berör global samverkan, men kan lokalt omfatta exempelvis samverkan mellan förvaltningarna och med externa aktörer på olika nivåer. Den uttalade globala kopplingen i målbeskrivningen bedöms vara en anledning till utebliven koppling av målet till lokala kontexter.

Globalt mål	KS	SBN	MN	SN	KUN	BUN	VON	ÖFN
Mål 1 Ingen fattigdom				X				
Mål 2 Ingen hunger			X					
Mål 3 God hälsa och välbefinnande			X	X	X			
Mål 4 God utbildning					X	X		
Mål 5 Jämställdhet				X				
Mål 6 Rent vatten och sanitet för alla			X					
Mål 7 Hållbar energi för alla			X					
Mål 8 Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt					X			
Mål 9 Hållbar industri, innovationer och infrastruktur	X	X	X					
Mål 10 Minskad ojämlikhet						X		
Mål 11 Hållbara städer och samhällen		X	X				X	
Mål 12 Hållbar konsumtion och produktion		X	X					
Mål 13 Bekämpa klimatförändringarna		X	X					
Mål 14 Hav och marina resurser			X					
Mål 15 Ekosystem och biologisk mångfald			X					
Mål 16 Fredliga och inkluderande samhällen	X	X		X	X	X		X
Mål 17 Genomförande och globalt partnerskap								

Kommunens hållbarhetspolicy och ambitioner utifrån Agenda 2030 kommer att göras mer känd i organisationen genom utbildningssatsning med start 2023. Ambitionen framåt är att få samsyn och likvärdighet inom kommunen i hur globala mål identifieras och sammankopplas med lokala mål, för att uppföljning och bokslut ska kunna användas i ändamålsenligt syfte. Framgent är det nödvändigt med en djupare analys kring kopplingen till de globala målen och det faktiska görandet det leder till i verksamheterna. Det bedöms också finnas grund för utveckling för att göra förflyttningar utifrån nationellt uppställda målsättningar, då indikatorer som följs i kommunen idag inte nödvändigtvis korrelerar med de nationellt identifierade indikatorerna i arbetet med de globala målen.

Iakttagelser utifrån Koladas nyckeltal

Som ett stöd för svenska kommuners arbete med Agenda 2030 har Rådet för främjande av kommunala analyser (RKA) publicerat cirka 50 nyckeltal i databasen Kolada grupperade under de 17 globala målen. Öppna jämförelser kan göras mellan olika kommuner. Flera av indikatorerna har kommunerna begränsad rådighet att påverka, men intressanta iakttagelser kan ändå göras utifrån trender för Alingsås kommun. Flera av de senaste siffrorna är för 2021 eftersom vissa av indikatorerna inte är uppdaterade i Kolada än för 2022.

Sedan 2022 har Alingsås en kommunövergripande långsiktig klimatstrategi, där minskning av utsläpp för att begränsa klimatpåverkan är en av målsättningarna. Mätning av utsläpp till luft av växthusgaser totalt (ton CO₂-ekvivalenter/invånare) är för Alingsås del fortsatt under rikssnittet, men kommunen behöver öka takten i minskningen för att nå målsättningarna.

Agenda 2030:s mål 2: Ingen hunger innebär för Sveriges del inte att vi får i oss för lite mat i första hand, utan snarare för mycket och för dålig mat. I Alingsås ser vi en negativ trend särskilt bland kvinnor det senaste dryga decenniet, där fetman har ökat med 8 procentenheter från 11% år 2010 till 19% 2022. Under samma tioårsperiod har fetma bland män i Alingsås ökat med 4 procentenheter (till 16% 2022). Näringsfattig mat i kombination med att unga rör sig för lite

bidrar till att fetma ökar. Alingsås är dock bland de 25% bästa kommunerna i Sverige gällande deltagartillfällen i idrottsföreningar 7–20 år, vilket behöver bibehållas och främjas utifrån perspektivet goda levnadsvanor i stort.

Alingsås har som målsättning att erbjuda en av Sveriges bästa skolor. Agenda 2030:s mål 4 strävar efter att alla ska ha möjlighet till god utbildning. Ett sätt att mäta utbildningens kvalitet är att se hur många av dem som går ur grundskolan som är behöriga att söka till yrkesprogrammen på gymnasiet. I Alingsås kommun har detta nyckeltal följt en viss nedåtgående trend i riket samt det sammanvägda medlet för kommuner i stort, men ligger fortfarande över rikets snitt med en andel på drygt 86% år 2022.

I Sverige ses tillgången till rent vatten och sanitet (mål 6) ofta som konstant, och följs upp utifrån att bibehålla en god status och skydd av våra vatten. Detta mäts bl.a. genom andel sjöar med god ekologisk status. I Alingsås är detta nyckeltal oförändrat på 0%. Dock har nyckeltalet kring "grundvattenförekomster med god kemisk och kvantitativ status" över den senaste mätperioden (genomsnitt 2017–2021) ökat till 100% i Alingsås.

Alingsås ligger bra till beträffande mål 7: hållbar energi för alla och nyckeltalet "slutanvändning av energi inom det geografiska området". Alingsås redovisar en stadigt minskad användning sen 2014 och ligger markant under rikssnittet.

En kartläggning utifrån samtliga Koladas nyckeltal för Agenda 2030 presenterades i Alingsås 2019. För att få en uppdatering av nuläget och möjligheten att göra en helhetsanalys planeras en förnyad kartläggning med samtliga nyckeltal, och även en eventuell komplettering utifrån SCB:s indikatorlista som kom 2021.

Uppföljning av privata utförare

Kommunfullmäktige antog den 27 oktober 2021, § 216 kommunens *Program för uppföljning av privata utförare*. Programmet anger på vilket sätt kommunens nämnder ska kontrollera och följa upp sådan verksamhet som genom avtal lämnats till privata utförare. Där framgår bland annat att varje nämnd ansvarar för att följa upp sådana utförare som avses i programmet samt att en samlad uppföljning av den totala verksamheten utförd av privata utförare redovisas i nämndens årsrapport. Uppföljningens syfte är att kontrollera att verksamheten utförs i enlighet med förfrågningsunderlag, anbud och avtal, där mål och riktlinjer för respektive verksamhet framgår. Kommunstyrelsen ansvarar därefter för att lämna en årlig sammanställning till kommunfullmäktige.

Varje nämnd som har den typ av privata utförare som avses i *Program för uppföljning av privata utförare* har under året beslutat om en plan för uppföljning, och har därefter i samband med nämndens årsbokslut följt upp de punkter ur avtalet som angetts i planen. Omfattningen av kontrollerna varierar mellan nämnderna, därmed kan mängden avvikelser också variera beroende på hur stort kontrollunderlaget varit.

Kommunstyrelsen har i samband med årsbokslut gjort en uppföljning av kommunens avtal gällande kostverksamhet, städverksamhet samt skolskjuts. Avvikelse har identifierats i uppföljningen av kostverksamheten och städverksamheten.

Barn- och ungdomsnämnden har i samband med årsbokslut gjort en uppföljning av nämndens avtal gällande skolskjuts. Inga avvikelser har identifierats.

Miljöskyddsnämnden har inte identifierat några privata utförare i verksamheten som omfattas av *Program för uppföljning av privata utförare*.

Samhällsbyggnadsnämnden har i samband med årsbokslut gjort en uppföljning av nämndens avtal angående följande områden; Konsultstöd handläggning av bygglov, Slamsugning och spolning vid avloppsstopp i byggnader, Slamsugning och spolning av rännstens- och gatubrunnar, transformatorgruppar & kabelrör, Slamsugning och spolning av trekammarbrunnar, tankar och fettavskiljare, Skötsel av grönytor, Utför kantslätter (vägar), Vinterväghållning kommunala ytor i Sollebrunn och Långared, Vinterväghållning, Rengöring och tömning av rännstensbrunnar, Drift kommunens belysning i Sollebrunn, Klottersanering samt Parkeringsövervakning och fordonsflytt (skrotbilshantering). Avvikelse har identifierats i uppföljningen av avtalet gällande klottersanering.

Socialnämnden har i samband med årsbokslut gjort en uppföljning av nämndens avtal angående Konsulentstöd familjehemsvård och HVB – Vuxna med missbruk. Inga avvikelser har identifierats.

Vård- och omsorgsnämnden har i samband med årsbokslut gjort en uppföljning av nämndens avtal angående Förfrågningsunderlag LOV (hemtjänst), Avtal LOU (äldreboende), Middag enligt biståndsbeslut, Inköp enligt biståndsbeslut samt Insatser enligt socialtjänstlagen 2001:453 och lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade. Avvikelse har identifierats i uppföljningen gällande Förfrågningsunderlag LOV och Inköp enligt biståndsbeslut.

Kultur och utbildningsnämnden har i samband med årsbokslut gjort en uppföljning av nämndens avtal angående Verksamhet i Gräfsnäsparken, Distansutbildning vuxenutbildning samt Distansutbildning vuxenutbildning samt Skolskjuts med taxi för gymnasieskola och gymnasiesärskola. Inga avvikelser har identifierats.

Överförmyndarnämnden har inte identifierat några privata utförare i verksamheten som omfattas av *Program för uppföljning av privata utförare*.

För en utförlig redovisning av verksamheternas uppföljning av privata utförare hänvisas till respektive nämnds årsbokslut.